

ΠΕ/ΜΧ/202

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

— ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΗΣ —

ΙΔΡΥΤΗΣ ΚΑΙ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ : ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΚΑΡΙΜΠΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΚΑΡΙΜΠΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΥΛΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ
ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΛΙΑΣΙΟΣ

ΕΔΡΑ : ΧΑΛΚΙΔΑ

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

Τὰ «ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ».—Τὰ τῆς Λυρικῆς Ποιότητος.—
Μιά ἐλεύθερη ὑπόθεση.—'Η Ἑλληνικὴ Ἐπαρχία.—'Ο κ. Ζώρας.—Περὶ γε-
λοίου καὶ ἀπόστασης.—'Απὸ...τὰ τοσοῦτω καὶ μᾶλλον.—'Απὸ τὴν «ἐπίση-
μον γλῶσσα τῆς Ἀκαδημίας».—Πρὸς ἀφύπνισιν τῆς Πνευματικῆς Ἐπαρχί-
ας.—'Η Ζάν ντ' Ἄρκ καὶ οἱ ἄλλοι.—'Απὸ τὸ πνευματικὸν 1936.—Τὰ Πα-
νεπιστήμια καὶ οἱ νεοελληνικὲς μας σπουδές.—Μαραθωνοδρόμοι... τοῦ
Χιούμορ!—Ἐκλεχτὴ ποίηση!—'Ο κ. Rhileas Ledesgue. — Ἡ Πνευματικὴ
Ἐπαρχία.—ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ: Μύρας Ἀλόης «Στὸ Ἐπαρχιακὸ
Παρθεναγωγεῖο».—Κλεάρχου Μιμίκου «Λάμπρος Πορφύρας».—Παραγρα-
φάκια—Εἰδήσεις—Βιβλία—Περιοδικὰ—Ἐφημερίδες κ. τ. λ.

ΤΕΥΧΟΣ Α'

ΜΑΡΤΗΣ 1937

ΤΟ ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΧΜΕΣ 3

Βιβλία που λάβαμε

*Αντη Περάκη: «Η ποίηση στη ζωή μας» μελέτη. Κλ. Μιρίκου; «Λ. Πορφύρας» μελέτη. Δ. Κόκκινου: «Γλυγός» μυθιστόρημα. Τάσου 'Αθανασιάδη: «Πώς έβλεπε την Νεοελληνική Πραγματικότητα ο Πολίτης» μελέτη. Μ. Καραγάτση: «Χίμαιρα» νουβέλλα. Ρ. Βαρελά—Παπαδημητρίου «Το Άγγλικό Θέατρο» μελέτη. Μ. Βάλσα «Γάγγραινα» σκηνική δράση σε 4 πράξεις. Τασίας 'Αδάμ «Παθητικές Μελωδίες» ποιήματα. Νίκου Τσουτσοτζίκη «Σάτυρα και Ίατρική» μελέτη. Βαρβάρας Θεοδωροπούλου — Λιβανιά ('Ανεμώνες) «Σάν παραμύθι» ποιήματα. Γ. Βαλέτα «Νίκος Καμπάς» μελέτη. Μελισσάνθης «'Ο Γυρισμός του 'Ασώτου» ποιήματα. Κ. Καλαντζή «'Ο Ιστορικός 'Αμβρόσιος Φραντζής» ιστορική μονογραφία. 'Ελισσάβετ Ψαρρά «Ρόδα και Φλόγες» ποιήματα. Π. Σαμαρά «Στρόβιλος» μυθιστόρημα. 'Αργη Κόρακα «Διηγήματα» διηγήματα. Π. Σπανδωνίδη «Εισαγωγή στην Αρχαία Έλλην. Τραγωδία» μελέτη. 'Ανθούλας Σταθοπούλου «'Εργα» (άπαντα ποιητικής). Γιάννη Σφακιανή «Νύχτες χωρίς δημιουργία» διηγήματα. Κατίνης Παίζη «'Απλοί σκοποί» ποιήματα. 'Αρη Δικταίου «Δώδεκα 'Εφιαλτικές Νύχτες» ποιήματα. Ρίτας Μπούρη «Οί Σφυγμοί της Σιγής μου» ποιήματα. Μανώλη Δερμιτζάκη «Σουκασμοί» ποιήματα. Κλεαρέτης Δίπλα Μαλάμου «Γυναικείες ψυχές» διηγήματα. Τάκη Τσιάκου «Σβυσμένοι αντίλαλοι» ποιήματα. Γ. Μυλωνγιάννη «Πρός τὸ Φῶς» ποιήματα. Ρήγα Γκόλφη «Φαντασία και Ποίηση» μελέτη. Χαρ. 'Αθανασιάδη «'Εκλογή από τὰ 'Ανθή του Κακού» μεταφράσεις. Μάγνιας Δρόσου «Τὰ τελευταία Κορίτσια στη

Γῆ» διηγήματα. Κ. Χαλδαίου «'Αποστόλης Καρλάς» μυθιστόρημα. Θράκη Θρύλου «'Δόρια Λάντη» δράμα. Γιάννη Χονδρογιάννη «Φυγή στο 'Απειρο» ποιήματα. Μίχου Κάρη «'Οταν βραδυάζει» διηγήματα. Λεων. Ρήγα «Μισής μερίδας 'Ανθρωποι» νουβέλλα. Γιάννη Ρίτσου «Πυραμίδες» ποιήματα. Μύρρας 'Αλός «Στο 'Επαρχιακό Παρθεναγωγείο» ρομάντζο. Κατίνης Τσατσαρωνάκη «Καρδιογύπια στη Νύχτα» ποιήματα. Γιάννη Χατζίνη «Στοιχασμοί και σημειώματα» μελέτη. Γιάννη Τρίκη «'Εγράμματα σε Γυναίκες» ρομάντζο. Θράσου Καστανάκη «'Ο όμογενής Βλαδίμηρος» διηγήματα. Μάνου Κράλη «Ταξίδι στα γυμνή Χώρα» ποιήματα. 'Ολμου Περάκη «Κώστας Κρυστάλλης» Κριτική ανασκόπηση. 'Αρη Χατζιδάκη «Οί πολιτείες των ωρών» ποιήματα. Μανώλη 'Αλεξίου «Τοπεία δίχως Ούρανο» ποιήματα. 'Αγγελου Δόξα «'Απόψε στις 8 1/2» διηγήματα. Ν. Δρακουλίδη «Σεξουαλική Λειτουργία» επιστημονική εργασία. Χρ. Μαρκέτη «Τὸ Φονικό Τραϊνό» Η. Barbusse. Γιάννη Μπεράτη «'Αυτοτιμωρούμενος» ('Ο Καρ. Μπαντλέρ ως τὰ 30) μελέτη. Κ. Ν. Κωσταντινίδη «'Αθάνα Λυδία» μελέτη. Χρ. Γαλατοπούλου «Τὰ τραγούδια της φυλακής» ποιήματα. Μαν. Πετυχάκη «75 Χρονογραφήματα». Βαρβάρας Θεοδωροπούλου—Λιβανιά «Κρυφές χαρές» ποιήματα. εοδ. Κριεζή «'Ελληνική ποίηση» μελέτη. Σεραφείμ 'Αρκομάνη «Τοσκινίδες» σατυρικοί στίχοι και έπιγράμματα. Σάββα Αύγερινου «Σκόρπια φύλλα» ποιήματα. Πέτρου 'Ολύμπιου «Γιάννης Σκαρίμπας» Κριτική μελέτη

Περιοδικά κι' εφημερίδες

('Αναγγέλλουμε όσα περιοδικά κι' εφημερίδες στέλνονται με ανταλλαγή του δικού μας)

«Νεοελληνικά Γράμματα»	'Αθήνα
«Μακεδονικές Ημέρες»	Θεσ/νίκη
«Νέα Φύλλα»	'Αθήνα
«Τὰ Νειάτα»	"
«Νέα Πνοή»	Θεσ/νίκη
«Μακεδονική Νεολαία»	"
«Νέοι»	"
«Πάφος»	Κύπρος
«Κυπριακά Γράμματα»	"
«Πνευματική Ζωή»	'Αθήνα
«Κρητικές Σελίδες»	'Ηράκλειο
«'Ηπειρωτικά Φύλλα»	Γιάννενα
«'Η Συζήτηση»	'Αθήνα
«Οικογενειακή Ζωή»	"
«Γαλλική 'Ανθολογία»	"
«Μορφές»	Θεσ/νίκη
«Τὸ Νέο Πνεῦμα»	'Αθήνα
«Τηλέγραφος», «Ταχυδρόμος» Πατρῶν, «Μεσση-	

Τὰ «Νεοελληνικά Σημειώματα»

Είναι πολύ ωραίο πράγμα τὰ λόγια. 'Ιδιαίτερα, ή προγραμματική φρασεολογία με την όποια συνειθίστηκε να εκφραζονται περίπου όλα τὰ πρὸς γενικούς ἀναγνώστες ἀπονευόμενα έντυπα, στάθηκε πάντα μιὰ χρυσή ευκαιρία να διαβοήσει ένθουσιασμούς να διαφημίσει ικανότητες ή να σκεπάσει μιζέριες ἀδυναμίες κι' ἐλλείψεις και τέλος πάντων να εξοικονομήσει τὰ πράγματα. 'Απ' τή στήλην εκείνη, τήν πρώτη στις πρώτες, και τήν είδος βιτρίνα, ειπώθηκαν γλυκύτατα λόγια, τὰ καλλίτερα που γίνεται, σε έννοιες σε σκοπούς και προθέσεις. Και ήσαν άλλα ειλικρινά, άλλα καλά παρασκευασμένα, και όλα ωραία. Μὰ οί καλλίτερες προθέσεις—πολλές φορές—όδηγούν κατ' εὐθείαν... στην κόλαση! 'Ωραῖος ὅπως είναι ὁ ἄνθρωπος, να μην είναι μηχανή που να τήν βάζεις σε κίνηση και να παράγει ὅ,τι θέλεις, παρά να είναι ἐλεύθερος να πιστεύει πολλά και να μπορεί να μη κάμνει και τίποτις, να επιθυμεί τὸ ὄρατο και να βουτίζει στο αἶσχος, να νάναι βέβαιος κι' ἤσυχος και να πέφτει στην πλάνη, τις πιότερες φορές τὰ γυμνάσματα αὐτὰ τῆς «ρηρητορευμένης» πανάκειας, ήρθαν και πέρασαν σάν όλα τὰ πολύ ωραία μας πράγματα—τὰ ὄνειρα, οί ὀπτασίες, τὰ ρόδα—και μᾶς ἄφησαν πάλι μόνους, ἐδῶ, βραδυπόρους νεοσταλγικούς και βαρύθυμους, και στο τέλος ἀγγέλλους δίχως φτερά—και καμμιὰ φορά με οὐρά—ξεπεσμένους. Και ήταν πάλι ἔτσι ωραία, ἀφοῦ είναι ωραία ή ζωή, ἀφοῦ πίσω ἀπ' τὸν ἐλάχιστο εὐτυχή ὑπάρχει ὁ ὀλότελα τέτοιος και πιὸ πίσω ἀπ' αὐτὸν ὁ πολύ δυστυχής, ἀφοῦ ὑπάρχει καλὸ και κακό, ωραῖο και ἄσχημο και είναι ὄλ' αὐτὰ μεσ' στη φύση και είναι όλα μαζί ή ζωή και ή ζωή αὐτὴ μαζί με όλα: ὁ ἄνθρωπος,

Μεσ' σ' αὐτὸν τὸν γενικό μέσον ὄρον τῶν ἀνθρώπινων πραγμάτων, τέτοιοι κι' ἡμεῖς—γνήσια ἄνθη τοῦ ἀνθρώπινου κήπου—μήτε καλλίτεροι μήτε χειρότεροι ἀπ' ὅλους, με ἀρετὲς ἴσως πολλές, μὰ και με κακίες ὄχι και λίγες, ἀνάλογα—ὅπως ὅλοι μας—γενναῖοι ή δειλοί, δίκαιοι ή ἀδικοί, δυνατοί ή μικροί και τέλος πάντων ὅπως ἔτσι ωραία κι' εὐτυχῶς εἶμαστ' «ἄνθρωποι», παρουσιαζόμεστε σήμερα με τὰ «Νεοελληνικά Σημειώματα». Τι ζητάμε; 'Ο,τι ὄλοι, και ὅσοι ἀπότυχν και ὅσοι ὑπόκυφεν και ὅσοι στο τέλος ἀπὸ δίκαιοι, ἀδελά τους ἀδικησαν, ἀπὸ σοφὸι εἶπαν μελαταῦτα μωρίες, ἀπὸ ἀγαθοποιοι κατάντησαν να κάμουν κακὸ, και τέλος πάντων ἀπὸ ἄγγελοι, πρὸς δυστυχία τους ξέπεσαν στῶν Διαβόλων τήν τάξη, 'Ομως οί φιλοδοξίες μας είναι γενναῖες. Με λόγια ἀπλά, ἄν είναι δυνατό και σοφά, πάντως με γλώσσα που ἡμεῖς τήν έννοήσαμε τίμια, μπαίνουμε μεσ' σ' αὐτὸν τὸν ταχύ ρυθμὸ τῆς ζωῆς (τῶν γραμμάτων—τῆς τέχνης) ἀποφασισμένοι ἀπλοῖ σερβαρεῖ. Είναι ἴσως, αὐτά, τὰ μοναδικὰ μας ἐφόδια. Μελαταῦτα κι' αὐτά, σάν ἐφόδια δὲν είναι διόλου κοινὰ, τὸ δὲ ζήτημα που είναι ζήτημα θανάτου ή ζωῆς για τὸ ἔθνος ἐπείγει.

'Ο νεολογιστοτατισμός, ή νέα πνευματική αὐτὴ κλαπάτσα που ἄρχισε να δέρνει τώρα τή γλώσσα μας, ή γλωσσική κατατρωσὴ που μπήκε σάν καλλιτεχνικό στοιχείο (με τή ρητορική του) στην τέχνη μας, και ὁ κατ' ἀκολουθίαν αὐτῶν πνευματικὸς Βουδισμὸς που τείνει να μᾶς ξανακαταντήσει «μοιραῖους», στάθηκαν πάντοτε πειρασμοί και πέτρες σκανδάλου σ' ἐμᾶς. 'Ετσι, ὁ ἀγῶνας μας γίνεται πιά ἀναπόφευκτος. 'Η αἰχμηρὴ και ἐπικίντυνη δύναμη που δράξαμε να διαχειριστοῦμε, στα γράμματα, ἐλπίζουμε να μη σταθεῖ μεσ' στα χέρια μας κἄνα τυφλὸ και πνευματοκτόνο μ. χαῖρι, παρά σάν μιὰ λεπίδα χειρουργική που θα σώσει. 'Ανθρώπινα ὅπως εἶμαστ' ἀδύναμοι φιλοδοξοῦμε πολλά. 'Επιθυμήσαμε πολύ, και πολύ ἀγαπήσαμε. Μὰ οί καλλίτερες προθέσεις πολλές φορές, ὀδηγούν—εἶπαμε—κατ' εὐθείαν στην κόλαση. 'Η μοῖρα ἄς μᾶς φυλάξει ἀπὸ τέτοιο κακό. Και ἄς μη σιτιάσουμε κι' ὄλας με τὸ νέφος τῆς ζᾶλης τήν ἄσπληή μας χαρά. Αὐτὴν τήν στιγμή—τήν για μᾶς ιστορική και ἐπίσημη—στῶμεν καλῶς.

Παρθενικός σάν νυμφίος, ἀγνός, σάν ψυχή, ἄς ἀπευθύνω τώρα τὸν πρώτο μου χαιρετισμὸ πρὸς τοὺς φίλους και πρὸς ὄσους ἴσως ἔχω και ἴσως θα κάμω ἔχθρους. Στην ἐγκαρδιότητα αὐτῶν, τήν συνδρομὴ τήν ἀγάπη τους, στην καλὴ πίστη τῶν ἄλλων, και στην γενναία καρδιά τους, ἐμπιστεύομαι τὰ «Νεοελληνικά Σημειώματα» τίμια. 'Η τύχη ἄς μᾶς φανεῖ ἀγαθὴ.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΚΑΡΙΜΠΑΣ

Αίσθητικά κριτικά

Περὶ τῆς Λυρικῆς Ποιότητος

Νίκου Παππά

Ὁ μεγαλύτερος λόγος τοῦ κόσμου, εἶναι ὁ λυρισμός, ἔγραφε κάποτε ὁ λαμπρὸς Ἴσπανός ποιητὴς Ζιμάνιεθ. Καὶ ὅσο ἔξοχο ψέμμα ἂν ἀποτελεῖ γιὰ τὴν πλειάδα τῶν κοινῶν ἀνθρώπων ἢ ἔννοιά του, ὁ λυρισμός εἶναι πάντοτε ἡ οὐσία, τῶν σημαντικώτερων ἔργων τῆς αἰωνίας δημιουργίας. Ἄς εἶναι. Κι' ἀπὸ τὴν ἀδοληπλευρά του, τὴν καθαρὰ ποιητικὴν, κείνη πού ἐνδιαφέρει μόνον τὴν ὑψηλὴν τέχνην τῶν ρυθμικῶν φθόγγων, ὁ λυρισμός εἶναι μιά οὐσία, μὲ τὴν φευγαλέα ὑπόστασιν, πού ρέει σάν ρυάκας ὄνειρων, πού ἀνεβαίνει σάν καπνὸς ἐκστάσεων, πού δονεῖ σάν συναισθηματικὴ ἐκτίναξις ἀκατανίκητης ὀλκῆς.

Ὅλα τὰ ἔργα τῆς λυρικῆς παραγωγῆς, ἔχουν μιά λεπτὴ μαγνητικὴ ἔλξη, μιά γλυκεῖα πικρία, ἕνα ἔλεος τρυφεροῦ κάλλους, πού συγκινεῖ τὴν προσοχὴν μας, πού λογχίζει τὰ μαλακὰ σπλάχνα πού κρύβουν μίαν εὐγένειαν ἀδολῆν.

Ἐχουν μιά δύναμιν πού μᾶς ραγίζει σάν ἐτοιμόθραυστα ἀντικείμενα, πού μᾶς κατεβάζει στὰ νεῦρα μας ριγηλές κλίμακες συγκινήσεων καὶ πόθων. Εἶναι ὁ λυρισμός πού λέμε συνήθως. — Μὰ δὲν εἶναι πάντα ὁ ἴδιος. Διαφορετικὰ ἠλεκτριζόμαστε ἀπὸ τὴν μιά, διαφορετικὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἐνέργειαν. — Κι' αὐτὸ γίνεται ἀπὸ κάποια διαφορετικὴ ὑφὴ τοῦ λυρισμοῦ, πού εὐκολὰ ὀνομάζουμε ποιότητα τοῦ λυρισμοῦ.

Ποία εἶναι αὕτη; Πῶς βαθμολογεῖται; Σὲ ποιοὺς χώρους κινήθηκε στὶς διάφορες ποιητικὰ δόξεις ἢ καταπτώσεις; Τὰ ἐρωτήματα αὐτὰ δὲν δέχονται ἀπαντήσεις μονολεκτικές. οὔτε γεμίζουν οἱ ἔξοχος ἀπορίες τῶν, μὲ λόγους ἀποστομοτικῶν. Θὰ τὰ δώσουμε μὲ τίς πληρέστερες ἀποδείξεις, μὲ περιστροφές, μὲ παραπλήσιες ἐρμηνείες, μὲ γενικὸς καὶ παράλληλους στοχασμούς.

Συνήθως, μὲ τὴν ἐπιπόλαιη, τὴν πρώτη ματιά, στὸ θέμα τῆς ποιήσεως διακρίνουμε τὴν πρώτην κατάταξιν. Ἄλλοι πέρνουν ὡς ποιότητα, σύμφωνη μὲ τοὺς ἐνθουσιασμούς τῶν, τὸ λυρισμὸ πού καταυγάζει τὰ ἄντρα τῶν φθῶν καὶ τῶν πειρασμένων. Ἄλλοι τὸ θέμα πού προσεύχεται στοὺς λυρισμούς τοῦ ἐρωτικοῦ οἴστρου, ἄλλοι τὸ θέμα πού φθάνει στοὺς καπνοὺς τῶν οὐρα νῶν καὶ τῶν ὄνειρων, καὶ ἄλλοι τὸ θέμα πού λικνίζει τίς θρησκευτικὰς καὶ τὰ λιβανωτὰ τῶν ἐκκλησιῶν, σὲ θυμιατήρια λυρικά. Αὐτὸ εἶναι μιά παραξήγησι πελώρια. Ἀπλοϊκὴ, πού τὴν ξέρουσι κι' ὅσοι γνωρίζουν μερικὰς πρῶτες ἰδέας αἰσθητικῆς, μὰ πού παρασύρει ὡς τοὺς βυθούς τῶν σκοτεινῶν περιπλοκῶν τῆς,

κι' αὐτοὺς ἀκόμα τοὺς μεμνημένους. Ἡ συγκίνησις τοῦ θέματος δὲν εἶναι αἰσθητικὴ. Εἶναι νοητικὴ, εἶναι ἀνθρώπινη, εἶναι δυνατὴ, εἶναι ἡδονικώτατη, μὰ δὲν εἶναι λυρικὴ. Ὁ λυρισμός μέσα στὸ θέμα κινεῖται σάν αὐτότελος, σάν δύναμιν ἀνεξάρτητη, μουσικὴ, πού ὅσο κι' ἂν ἐπηρεάζει κι' ἂν ἀτονεῖ, στὸν κύριον γνώμονά του, θὰ μείνει ὁ ἀντάρτης, ὁ κύριος πού μεταχειρίζεται σάν ὑπὲρ τὸν ἑαυτὸν τὸ θέμα του. Ἡ ποιότητά του λοιπόν, δὲν μπορεῖ ποτέ νὰ ὑποστῇ τὴν βαρῦτητα τοῦ θέματος. Μπορεῖ ἀπ' αὐτὸν τὸ θέμα ὅσο παγερὸ, ὅσο ταπεινὸ καὶ χαμερπὲς κι' ἂν εἶναι, ὅσο μικρὸ κι' ἄχρωμο κι' ἂν εἶναι, μπορεῖ νὰ ἠλεκτρίζεται καὶ ν' ἀνεβαίνει στοὺς ἐβδόμους λυρικοὺς οὐρανοὺς ἢ νὰ γίνεται βαθύτερο μηδὲν ἀσημότητος, ἀλλ' αὐτὸς ἀπὸ τὸ θέμα πού θὰ θελήσει νὰ κάμει ποίησιν, δὲ δοκιμάζει καμμιάν ἐπιρροήν. Ἡ ποιότητα τοῦ λυρισμοῦ, φθάνουμε νὰ ποῦμε, ὅτι εἶναι ἡ ἀτομικὴ κείνη ποιότητα τοῦ στήθους πού τὴν πνέει, ἡ βαθεῖα ψυχικὴ ἀθωότης τοῦ ἐκλεχτοῦ ἀνθρώπου, πού προσδέχεται μὲ τὴν παιδικὴν ἀγνότητα, τοὺς ἠλεκτρισμούς τῶν συγκινήσεων ἀπ' τὰ γεγονότα, τὰ πράγματα καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Ἐτσι ἐξηγεῖται γιὰτί συχνὰ διακρίνουμε κάποιους λεπτοὺς τόνους γεμάτους ἀθώους ἠχούς καὶ ζωηροὺς χρωματισμούς μέσα στὰ κοινότητα χρώματα τῶν πατημένων δρόμων, μέσα στὰ μονότονα μέτρα τῆς ρυθμικῆς ἀκολασίας τῆς παραδόσεως. Ἐτσι γίνεται προβολὴς ἀλήθειας τὸ γεγονός ὅτι σὲ καλλιεργημένους στίχους, σὲ τεχνοτροπίας παρθεναίκες, σὲ θέματα (αἰσθητικὰ λαμβανόμενα κι' ὄχι σάν ἀπλὰ γεγονότα τῆς ζωῆς) πού ἀκούονται μὲ θόγγους πρωτότυπους καὶ μουσικὴ καινούργια, βλέπομε νὰ ἐκφεύγουν οἱ πιὸ ἐλλεινῆδες πεζοὶ, οἱ πιὸ κακὲς βαρβαρότητες, τὰ πλεονοικτρά κατασκευάσματα παγερῶν ψυχῶν. Ἡ ποιότητα τοῦ λυρισμοῦ εἶναι τὸ βιολογικὸ κείνο κίνητρο, πού σ' ἄλλους ἀνθρώπους εἶναι ψυχικὸς πομπὸς καὶ δέκτης ἔξοχων ρεμβασμῶν, σ' ἄλλους δὲ ἀνθρώπους, ἀφορμὴ ὑποκριτικῶν, μέτριων ἢ καὶ αἰσχυρῶν ψυχικῶν ἐνεργειῶν. Ὁ λυρισμός, ὅταν θὰ ντυθεῖ τὸ σῶμα μιάς πράξεως, ἐνὸς ποιήματος, θὰ περιλουσεῖ μὲ τὴν μαγείαν τῆς συγκινήσεώς του τ' ἀντικείμενα, καὶ τὰ ὑποκείμενα πού θάρθουν κοντὰ του, ὡς συνεργάτες ἢ ὡς ἀναγνώστες του. Ἄλλὰ ἡ μαγεία αὕτη ὅπως θάρθει, ἀπὸ ὅποιον πυθμένα ἀθωότητος θὰ μεταφέρει τοὺς λεπτοὺς κυματισμούς τῆς, ἔτσι ἀνάλογα θὰ μᾶς χαρίζει καὶ τὴν ποιότητα τοῦ λυρισμοῦ.

Ἡ καθοριζόμενη κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον

λυρικὴ ποιότητα, ἀπὸ τὴν πρώτην, τὴν πρωτόγονη ἀποψή τῆς, προκαλεῖ ἀνάλογη πάντοτε τὴν εὐγενικὴν αἴσθησιν μιάς ψυχικῆς χαρᾶς. Ἡ βαθμολόγησις τῆς ὁμῶς, σὲ αἰσθητικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν ἀξίαν, ἔχει ἀνάγκη κι' ἀπὸ ἄλλες τεχνικὰς κι' αἰσθητικὰς προϋποθέσεις, Ἡ ποιότητα τοῦ λυρισμοῦ ἄμα πέσει σ' ἕνα αἰσθητικὸ περιβάλλον μέτριο, κοινὸ, ἴδιο μὲ τὰ συνηθεισμένα, θὰ δώσει ὅπως σημειώσαμε κι' ὄλας, μιά ψυχικὴν χαρὰ ἐκλεχτῆς ποιότητος, μὰ ἡ βαθμολογία γιὰ τῆς καλλιτεχνικῆς τῆς ἀξίας, θὰ μείνεκατώτερη, θὰ σημειώσει ἐμπόδιον χάριτος, χρωματισμὸς λόγου, λαμπροῦ ἐπιθέτου, πρωτοτυπίας ρυθμοῦ. Ἐτσι λοιπόν, ὄλα τὰ γνωστὰ αἰσθητικὰ προαπαιτούμενα, λόγος ἐπίθετο, ρυθμὸς, πρωτοτυπία κλπ, παίρνουν κι' ἐδῶ τὴν μοναδικὴν προϋπόθεσιν γιὰ τὴν καλλιτεχνικὴν βαθμολογία τῆς ποιότητος τοῦ λυρισμοῦ. Ἐτσι ἡ ποιότητα τοῦ λυρισμοῦ, ἀπὸ τὰ καλλιεργημένα χέρια πού θὰ τὸν μεταχειριστοῦν, ἀπὸ τὰ άτομα πού θάχουν τὴν αἰσθητικὴν καλλιέργειαν, θὰ σηκώσει ψηλότερα τὴν ἀξίαν τῆς καὶ θὰ δώσει ἔργα βίου μακροῦ καὶ πνοῆς πάντοτε δροσερῆς, καὶ δὲ θὰ χαθεῖ μέσα στοὺς βούρκους τῶν κοινοτυπιῶν, ὅπως τὰ πολύτιμα διαμάντια στὶς πρόστυχες λάσπες.

Ὁ λυρισμός μὲ τὴν ποιότητά του καὶ τὴν καλλιτεχνικὴν του διαβάθμισιν, κινήθηκε σὲ χώρους ἀνάλογους μὲ τίς διάφορες ἐποχάς, μὲ τίς αἰσθητικὰς σχολὰς. μὲ τὰ καλλιτεχνικὰ κι' αἰσθητικὰ κινήματα τῶν ἐποχῶν. Μέσα στὰ πλαίσια τῶν κοινῶν καὶ τῶν αἰσθητικῶν προστριβῶν, παίρνουν οἱ ἀνθρώποι κι' οἱ ἰδέες τὸ χαρακτῆρα ἐκείνου, πού δίδει τὴν ἀπόδειξιν τῆς ζωῆς καὶ τῆς κινήσεως. Κατὰ συνέπειαν λοιπόν, οἱ χῶροι στοὺς ὁποίους κινεῖται ὁ λυρισμός, ἀναδίνουν τὴν εὐφροσύνην τῆς ἐπιδράσεώς του κι' ὁ ἴδιος ὁ λυρισμός ἐπίσης, πέρνει τὰ διακριτικὰ τῶν χώρων αὐτῶν. Ἐτσι στὴν ἐποχὴ τοῦ Ῥωμαντισμοῦ, ὁ λυρισμός σ' ὄλα τὰ θέματα τοῦ φυσικοῦ αὐρα κουρασμένην κι' ἀσθενικὴν σάν τίς ἀναπνοὲς τῶν ἀρρώστων. Στὰ νεώτερα χρόνια τῆς μεταπολεμικῆς ἀναστατώσεως τοῦ ἐξπρεσιονισμοῦ, τοῦ κυβισμοῦ, τοῦ ὑπερρεαλισμοῦ, τῆς ἀγνῆς ποιήσεως, ὁ λυρισμός καταλαμβάνει τὰ θέματα καὶ τοὺς χώρους τοῦ σάν ἐπαναστάτης, σάν ὑπονομευτῆς, ὁμιλεῖ σάν Πυθία ὑπονοῶντας τὰ πάντα, ἀναξέοντας ψυχικὰς πληγὰς, μὲ τὸ λυρικὸ ἔλεγχον τοῦ μυαλοῦ μας, ζητῶντας καὶ πίσω ἀπ' τίς πέντε αἰσθήσεις μας, τὸ λογικὸ ἐκείνο παράλογο τῶν ἐκστάσεων μας.

Στὴν περίπτωσιν αὕτη, τὴν τελευταία τοῦ σημερινοῦ μελετήματος ὁ λυρισμός ἐξετάζεται σάν πρωτοπόρος. Ἡ δυναμικότητά του δηλαδὴ, γιὰ νὰ ἐξελιξῆ τὴν αἰσθησὴν του, νὰ τὴν μετατοπίσει πρὸς νέας αἰσθηματικὰς καὶ ψυχονοητικὰς συγκρούσεις, νὰ ἀνανεώσῃ τὴν ποίησιν καὶ τίς αἰσθητικὰς μορφάς, σὲ τρόπο ὥστε νὰ μὴν περιπέσει σὲ ἀνυποληψία ποτὲ ἢ μεγάλῃ αὐτῇ θεᾷ τῆς μεγαλοφυΐας. Ἄλλοτε ὁ λυρισμός ἦταν ἡρεμὸς, μαλακός,

χωρὶς ἀγωνίες. Στὶς μέρες μας, ἡ πρωτοπόρα αὕτη περίπτωσις τοῦ λυρισμοῦ, γίνεται καταφανέστερη. Κουρασμένος ὅπως εἶναι ὁ ἀνθρώπος, ἀπὸ τὸν φόρτον τῶν γεγονότων, τὴν καταθλιπτικὴν ἀμεσότητα ἐνὸς πανανθρώπινου δράματος, ἀπὸ τοὺς θερμούς χειμῶνες καὶ τὰ παγωμένα καλοκαίρια μιάς κινηματογραφικῆς ζωῆς, πού ἀγωνιᾷ σάν τελευταῖος σπαραγμὸς, κουρασμένος ὁ ἀνθρώπος καθὼς εἶναι, ἔχει μπουχτίσει, ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς λυρισμούς καὶ τὴν μονοτονία τῆς γνωστῆς τέχνης ἀλλὰ κι' ἀπ' ὄλα σχεδὸν τὰ οὐσιαστικώτερα στοιχεῖα τοῦ προορισμοῦ του. Ὁ λυρισμός παραπαεῖ ἀπὸ τὴν ἀναζήτησιν. Ζητᾷ νὰ εἰσχωρήσῃ στοὺς ἐρεβώδεις μαϊανδρούς τῆς προσευχῆς καὶ τῶν οἴστρων, μὲ κείνη τὴν ὄρμητικὴν ἀφάνειαν, τὸν βουβὸ ἀλλαλαγμὸν, πού ἰδρύει θεοὺς μέσα στὰ σπήλαια καὶ ταπεινὰ ὕψη ἐπάνω στοὺς οὐρανοὺς. Ζητᾷ νὰ ἀγγαλιάσῃ ἐκεῖνο τὸ χαῶδες πού αἰσθάνεται ὁ εὐαίσθητος μεταπολεμικὸς ἀνθρώπος. Νὰ κάμει τὴν ἴδιαν του τὴν οὐσία λυρικώτερη, ἀνθρωπινότερη. νὰ τῆς δώσει σημασίαν παρανθρώπινη, γιὰ νὰ τῆς δοκιμάσουν ὄλας οἱ καρδιὲς καὶ νὰ τῆς χαροῦνε ὄλας οἱ ψυχικὲς συγκρούσεις. Πρὸς τὰ κεί βλέπει ὁ νέος ποιητὴς. Ἡ ποιότητα τοῦ λυρισμοῦ παραγκωνίζεται σὲ δευτέρην μοῖραν ἀπὸ τὴν ἀγωνία αὐτῆς τῆς προοπτικῆς. Δὲν ἔχει φιλοδοξίαν ὁ σημερινὸς ποιητὴς νὰ γράψῃ μόνον ὠραῖα ποιήματα, νὰ συγκινήσῃ. Τὸν ἐνδιαφέρει ἡ ἴδια ὑπόστασις τῆς ποιήσεως, ἡ αὐριανὴ ποιότητα τῆς, τὸ πῶς θὰ τὴν παραδώσει στὰ χέρια τοῦ μέλλοντος, ἀκριβῶς ὅπως παρέδιδε ὁ Μαλλαρμέ μὲ τὰ μαῦρα ποτάμια τῆς βλασφημίας στὸν τάφο τοῦ Πόε: «Dux noirs vols du Blasphème éyars dam le futur.»

Ἐτσι λοιπόν εἶδαμε πῶς ἐννοῦμε τὸ λυρισμὸν, πῶς τὴν ποιότητά του, καὶ σὲ ποιοὺς χώρους κινεῖται κάθε τόσο. Κατ' ἀνάγκη, κάναμε καὶ μερικὰς διαπιστώσεις πού βγαίνουν μόνες τῶν καὶ τίς ἐξετάσαμε. Μένουν καὶ μιά — δυὸ πού ἄφισα στὸ περιθώριον: α'.) πῶς ἄλλο πρᾶγμα εἶναι ὁ λυρισμός κι' ἄλλο πρᾶγμα ἡ καλλιτεχνικὴ συγκίνησις καὶ β'.) ἄλλη οὐσία εἶναι τὸ αἰσθηματὸν στὴν ποίησιν, κι' ἄλλο ἡ λυρικὴ ποιότητα. Καὶ γιὰ αὐτὰ, κάποτε θ' ἀφίσομε τίς σκέψεις μας νὰ κάμουν μερικὸς συλλογισμούς, ποτισμένους στὸ νέκταρ τῆς λυρικῆς ἡδονῆς. . .

Τρίκαλα

Ν. Δ. ΠΑΠΠΑΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΕΛΕΙΧΟΥ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΚΑΡΙΜΠΑΣ
ΧΑΛΚΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΥΛΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΛΙΑΣΙΟΣ
ΑΧΑΪΩΝ 5 ΑΘΗΝΑ

Γράμματα, συνεργασία, εμβάσματα, περιοδικά κλπ. πρὸς τὸν κ. Γιάννη Σκαρίμπα, Χαλκίδα.

Συνδρομές : Ἐτήσιες δραχμὲς 30
Ἐξαμηνιαίου δολλάρια 3

Προϊστάμενος Τυπογραφείου
ΣΩΤ. Ν. ΚΟΝΤΟΕΣ
Ν. Μεταξά 6 — Ἀθήνα

Παραγραφάκια

Μιά «Ἐλευθερία» ὑπόθεση
Καὶ τὰ «Ν. Σημειώματα»

Τὰ «Νεοελληνικά Σημειώματα» ἤταν νὰ βγοῦν μὲ τὸν τίτλο «Ἑλληνικά Χρονικά». Μὲ τὸ ὄνομ' αὐτὸ ἀναγγέλλθηκαν, ὅταν, ἔξαφνα πληροφορηθήκαμε ὅτι ὁ τίτλος μας βρέθηκε στὰ χέρια ἑνὸς τρίτου! Τὰ κάμαμε λοιπὸν «Νεοελληνικά Χρονικά». Ἦταν περίπου τὸ ἴδιο.

Μὰ τὰ ἀνθρώπινα, ὄλα, εἶναι πράγματα πολὺ σχετικὰ. (Ὁ Ἀϊστάϊν, μὲ τὴν περὶ σχετικότητος θεωρίαν τοῦ, πᾶσι ν' ἀποδείξει ὅτι καθε ἀλήθεια, ἀκόμα καὶ ἡ φυσικὴ εἶναι κι' αὐτὴ σχετικὴ). Ὁ Ἀνατόλ Φράνς παραδέχονταν ὅτι δὲν ὑπάρχει «ἀλήθεια» ἢ τουλάχιστο ὅτι ὑπάρχουν πολλές. Ἐνῶς ἄλλος—ἥρωας κάποιου ρομαντζοῦ, αὐτὸς—ἀπάντησε ἔτσι στὸν ἀνθρώπο πὸ πού τὸν ἀπόδειξε ψεύτη : «Καὶ δὲ μᾶς λὲς παρακαλοῦμεν ἑλόγου σου, «ἡ ἀλήθεια» πούθ' ἔρχεται ; Δὲν μᾶς φέρνει τὰ πιστοποιητικὰ της, ἢ Κυράτσα αὐτὴ, νὰ τὰ ἰδοῦμε ; Νὰ ζητάσουμε ποιανοῦ ὑπογραφή τάχα φέρνουνε;» Ὁ δὲ Σουρής, ὁ δικός μας, διατύπωσε, κάπως, τὴν περὶ ἀλήθειας ἰδέαν του, ἔτσι :

—Τὶ εἶναι ἡ ἀλήθεια ;

—Κολοκυθία !

Τέτοια λοιπὸν, ὅπως εἶναι ἀπὸ ἑαυτοῦ της «ἡ ἀλήθεια», φαντασθῆτε τί μπορεί νὰ εἶναι στὰ χέρια τοῦ ἀνθρώπου :

«...ἀπλὸ στοιχεῖο, ἐλευθερο, γενναῖο»

γιὰ νὰ μεταχειριστοῦμε ἕνα στίχο τοῦ ποιητῆ τῆς «Πρεβέζης».

Ἄς ἰδοῦμε ὅμως τί εἶναι ὁ «ἄνθρωπος»; «ζῶον δίποον, ἄπτερον» εἶπε ὁ Πλάτων. «Ἐνα ἔξαισιο τέρας» ἔλεγε τὸ «Θεῖο Τραγί». Καὶ πολλοὶ εἶπαν ἄλλα. Ἐμεῖς στὸ «κύριο ἄρθρο» μας λέμε : «Ὡραῖος ὅπως εἶναι (ὁ ἄνθρωπος) νὰ μὴν εἶναι μηχανή, παρὰ νὰναι ἐλευθερὸς νὰ κάμνει ὅ,τι θέλει, νὰ πιστεύει πολλὰ καὶ νὰ μπορεί νὰ μὴν κάμνει καὶ τίποτις...» Μόνον; Προσθέτοῦμε λοιπὸν τώρα : «καὶ νὰ κάμνει τ' ἀντίθετα». Τέτοιος λοιπὸν, ὅπως εἶναι «ὦραῖος» ἀπάντησε κι' αὐτὸς (ξεχνοῦμε αὐτὴ τὴ στιγμή τὸ βιβλίον) ἕνα ἄλλο πού τοῦ ὑπενθύμισε τῆς τιμῆς του τὸ λόγο : «Καὶ μὴν εἶμαι δούλος τοῦ λόγου τῆς τιμῆς μου;» Σωστά!

Μεσ' σ' αὐτὴν λοιπὸν τὴν «ἐλευθερία» ἀληθειῶν καὶ ἀνθρώπων πού νὰ βγοῦμε πέρα ἡμεῖς, μὴ ὄντας ἔτσι ἐλεύθεροι ; Ἀναγκαστήκαμε λοιπὸν νὰ μὴ συμφωνήσουμε. Ἡ γνώμη, δὲν εἶναι βέβαια ἐπιχείρημα, καὶ ὅταν δικαιώμα, λήγει ἐκεῖ ὅπου ἀρχίζει τὸ δικαίωμα μιᾶς γνώμης ἀντίθετης. Μὰ τί ὀφελεῖ. Πληροφορηθήκαμε ἄξαφνα ὅτι καὶ ὁ νέος τίτλος τοῦ περιοδικοῦ μας «Νεοελληνικά Χρονικά» δὲν εἶναι πάλι δικός μας ! Εἶχε βρεθεῖ πάλι ἔξαφνα καὶ πάλι στὰ χέρια ἁ λ λ ο υ τρίτου ! Ἐχει μήπως ἀπ' τοὺς ἀναγνώστες μας κανέναν ἀντίρρηση; Τότε τὰ «Νεοελληνικά Χρονικά» ὅπως βρέθηκαν ἐκείνη τὴ στιγμή καὶ τυπωμένα καὶ ἔτοιμα, στάθηκαν. Καὶ ὅταν νὰ μὴν ἔφτανε αὐτὸ, εἶδαμε ὅτι καὶ τὸ περιεχόμενό τους δὲν μᾶς ἀντιπροσώπευε γνήσια. Εἶχαμε πλαστοποιηθεῖ, στὴν ἀπόστασι. Τότε ἔμειναν τὰ καῦμένα στὸ ράφι!

Ἔτσι, ἀναγκαστήκαμε νὰ τὰ κάμουμε τώρα «ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ» καὶ, νὰ κινήσωμε μόνον. Ὁ χρόνος θὰ δείξει—καὶ τὸ ἔχει ἴσως δείξει, περίπου γιὰ μᾶς—ἂν οἱ τίτλοι κάμνουν τὰ πράγματα, ἢ τὰ πράγματα τοὺς τίτλους.

Ὁ ἀγώνας μας

Μὲ θάρρος ἀνθρώπων ἐλευθερῶν, ἐπικαλεσάμε τὴν ἠθικὴ συνδρομὴ κάθε ἀξίου τοῦ ὀνόματος σκεπτομένου ἀνθρώπου. Τὰ «Νεοελληνικά Σημειώματα» ἄρχισαν ἀπὸ σήμερον νὰ χαράσσουν τὸ δρόμο τους. Πάρα χαρόμενα μεσ' σ' ἐμὴ ἀνάξια παρακμὴ σχηματῶν καὶ λόγων, μὲ σκέψη γοργὴ καὶ ἀγαθὴ, θὰ δουλέψουν πιστὰ πᾶν ὅπου προσπάθειά τους τὴν τιμὰ, νὰ ἐχτοπίσουν ἀπὸ τὰ τελευταῖα τους κκατὰ φύγια—Πανεπιστήμιο, Ἀκαδημία, Γυμνάσια—τὸν σχολαστικισμό καὶ τὴν ψώρα. Ὁ ἀγώνας θὰ εἶναι τραχὺς. Μὰ, μὲ βαθεῖα συναίσθησι τῆς εὐθύνης πού πήραμε καὶ ἐν ὀνόματι τῆς ἀνάγκης νὰ μὴν ἐξαφανιστοῦμε ὅταν ράτσα, θὰ δώσουμε ὅλοι μαζί τὴν τελευταία αὐτὴ μάχη—πού εἶναι μάχη τοῦ ἔθνους—κατὰ τῶν λογιστῶν τοῦ κέντρου. Ἄς μᾶς ἀκολουθήσουν οἱ Νέοι. Τὰ «Νεοελληνικά Σημειώματα», πρὸ πάντων σ' αὐτοὺς ἀποτεινόνται. Δίχως αὐτοὺς ὁ ἀγώνας μας καὶ φροῦδος θὰ ἦταν καὶ μάταιος. Μαζί τους θ' ἀποσπάσουμε βία τὴν ἀπαρκίτη νίκη.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπαρχία

Κραταίε πάντα ἡ συζήτηση γιὰ τὴν Ἑλλην. Ἐπαρχία. Μὰ ἡ συζήτηση αὐτὴ πήρε ἐξ ἀρχῆς ἄτι δρόμους ἀσύδοτους. Πολλοὶ πάρα πολλοὶ εἶπαν, ὅπως τὴν ἐννοοῦσε ὁ καθέννας, τὴ γνώμη τους. Μὰ ἡ λογομαχία αὐτὴ—πού εἶχε κι' ἄλλοτε φέρει ἀντιμέτωπο τὸ ἔθνος ὁλόκληρο μὲ τοὺς καθαρευουσιάνους τοῦ κέντρου—εἶναι λογομαχία ἱστορικὴ καὶ παλαιά. Σηριγμένη ἡ συζήτηση αὐτὴ ὄξω ἀπ' τὴ βάση της σ' ἕνα μοτίβο μᾶλλον φιλολογικὸ παρὰ ἐμπράγματο, δίνει τὴν ἐντύπωσιν μιᾶς βαβελικῆς σύγχυσης ἰδεῶν καὶ γλωσσῶν. Μολαταῦτα τὸ ζήτημα ὑπάρχει. Ὁ κ. Ν. Παππάς ἀπ' τὰ Τρίκαλα καὶ ἀπὸ ἐμᾶς ὁ κ. Γ. Σκαρίμπας, ὁ πρῶτος μ' ἕνα του ἄρθρο στὴν «Καθημερινή» : «Ἡ Ἐπαρχία κατὰ τῶν Ἀθηνῶν» καὶ ὁ δεύτερος μὲ μιὰ σειρά ἀπὸ τρία ἄρθρα στὴν «Πνευματικὴ Ζωή» ἔβαλαν τὸ ζήτημα ὅπως καὶ ὅπου στ' ἀλήθεια ὑπάρχει. Ὁχι ἡ ἀνυπαρξία πνευματικῆς ζωῆς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαρχίας εἶναι τὸ ζήτημα, παρὰ εἶναι ἡ ἐκδηλῆ ἀντίθεσι τῆς πνευματικῆς Ἐπαρχίας τῆς Ἑλληνικῆς, μὲ τὸ κέντρο. Τὸ ζήτημα αὐτῆς τῆς ἀντίθεσης, περιέχει ἀπὸ ἑαυτοῦ τοῦ ἄλλο, καὶ τὸ περιέχει πάλι ὄχι κατὰ τὸν τρόπο πού συζητήθηκ' ἔως τώρα. Τὸ κατὰ τὸν τρόπο τὸ περιέχει ἀμυδρὰ κάπως τὸ περὶ κ. Παππάς, καὶ ὀλοφάνερο ἐκεῖ τῶπε στὸ γ' τοῦ ἄρθρου ὁ κ. Σκαρίμπας. Στὸ ἐρχόμενο φύλλο τὰ «Νεοελληνικά Σημειώματα» θ' ἀναδημοσιεύσουν ἀπ' τὴν «Πνευματικὴ Ζωή» τὸ ἄρθρο του αὐτοῦ, γιὰ τὴν πληθώρα τῆς ὕλης δὲν τὸ ἐπιτρέπει σὲ τοῦτο.

Ὁ κ. Ζώρας

Ὁ ἀγαπητὸς κ. Ζώρας στὸ τεῦχος τῆς 15 Γεν. νάρη τῆς «Νέας Ἐστίας» γράφει ὅτι θ' ἀπαντήσῃ στὰ ἄρθρα τοῦ κ. Γιάννη Σκαρίμπα γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπαρχία στὴ «Πνευματικὴ Ζωή», καὶ γράφει ἀκόμα καὶ τοῦτα :

«... Ἡ πρωτοβουλία μας δὲν ἀφορᾷ τὸν κύκλο τῶν λογοτεχνῶν—καὶ πολὺ λιγώτερο τὶς μικροδιαφορὰς τους—δσο τὴ μάζα, τὸ μεγαλύτερο κύκλο τῆς κοινωνίας, τοὺς πολλοὺς...»

Τὴν ἀπάντησι αὐτὴ θὰ τὴν περιμένομε βέβαια. Στὸ μεταξὺ τοῦτο καὶ ἐπειδὴ δὲν τὴν ἔχομε (γράφουμε στίς 12 Φλεβάρη) ὅς μᾶς ἐπιτρέπει ὁ ξενητεμένος μας φίλος, νὰ τοῦ ποῦμε ἡμεῖς κάτι γιὰ ἐκεῖνα του τὰ περὶ «μικροδιαφορῶν» καὶ γιὰ τὰ περὶ κύκλου λογοτεχνῶν, πού, αὐτές, ἀφορᾶνε : Ὁχι, δὲν ἔχει δίκιο ὁ κ. Ζώρας. Οἱ διαφορὰς τῆς Ἑλλην. πνευματικῆς Ἐπαρχίας καὶ κέντρου δὲν εἶναι καθόλου «μικροδιαφορὰς» τῶν Ἑλλήνων λογοτεχνῶν, παρὰ εἶναι σύγκρουσι τοῦ ἔθνους ὁλόκληρου, τῶρα μὲ τὸν «νεολογιστικισμό» τῆς πρωτεύουσας. Ἡ μάχη αὐτὴ πού ἔχει ἀρχίσει ἀπὸ αἰῶνες, (ἀπὸ τὴν ἐπομένη τῆς πτώσης τοῦ Βυζαντίου) πτώσης πού καὶ στοὺς λογιστῶν τοὺς ὀφείλεται. Καὶ ἦταν πάντοτε μάχη τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαρχίας κατὰ τῶν καθαρευουσιάνων τῶν κέντρων (τοῦ Βυζαντίου ἄλλοτε—τώρα τῆς Ἀθήνας) ἔχει κερδηθεῖ τέλος ἀπὸ τὴν Ἑλλην. Ἐπαρχία, καὶ τώρα δὲν πρόκειται παρὰ γιὰ τὴν τελευταίαν ἀντίστασι πού προβάλλουν οἱ ὀπισθοφυλακὲς τοῦ ἔθρου. Ἄν ἡ θελε κάμει ὁ κ. Ζώρας τὴν τιμὴ στὸν κ. Σκα-

ρίμπα νὰ διαβάσει καὶ τὸ γ' τοῦ ἄρθρου στὴν «Πνευματικὴ Ζωή», θὰ ἰδεῖ ἐκεῖ—στὶς χοντρές φυσικὰ γραμμὲς ἐνὸς ἄρθρου—πόσο ἡ σύγκρουσι αὐτὴ στάθηκε, γιὰ μᾶς ἱστορικὴ κι' ἀναπόφευκτη.

Τώρα, τὸ ἂν τὸ ζήτημα πρέπει ἢ δὲν πρέπει ν' ἀφορᾷ—καὶ ν' ἀφορᾷ πρὸ πάντων—τὸν κύκλο τῶν λογοτεχνῶν, ὅς μᾶς ἐπιτρέπει πάλι ὁ ἀγαπητὸς φίλος κ. Ζώρας νὰ θέλομε νὰ πιστεύομε—μέχρις τουλάχιστο ἀπόδειξις τοῦ ἀντίθετου—ὅτι ἀπὸ λάθος τοῦ ξέφυγε ἢ καταπληκτικὴ τούτη φράσι. Σ' ὅλους τοὺς λαοὺς, σ' ὅλες τὶς ἐποχές, ἡ τέχνη (καὶ συνεπῶς καὶ οἱ λογοτέχνες) στάθηκε τὸ γνησιώτερον ἄθος τοῦ πνευματικοῦ περιβάλλοντος, αὐτὸ τοῦτο τὸ κάτοπρον τῶν πνευματικῶν τοὺς πραγματῶν. Εἰδικώτερα οἱ λογοτέχνες, ὅταν οἱ πρῶτοι ἐργάτες καὶ πνευματικοὶ πρωτοπόροι, ἀπήχησαν πάντοτε καὶ πρῶτοι αὐτοὶ τὶς πνευματικὰς καταστάσεις. Πού ἀκούστηκε ὅτι ζητήματα καὶ μάλιστα τέτοιας πνευματικῆς σημασίας «δὲν ἀφορᾶν» τοὺς λογοτέχνες τοῦ τόπου μας ; Καὶ τότε ἀφορᾶν τοὺς ; Μὴν τοὺς μπακάληδες ἢ ἔστω καὶ τοὺς... παρασκευασμένους σοφοὺς ; Μὰ ὄχι—θὰ μᾶς πεί ἴσως, ὁ κ. Ζώρας—εἶπα ὅτι ἀφορᾷ, τὶς μάζες, τὸ μεγαλύτερο κύκλο τῆς κοινωνίας, τοὺς πολλοὺς καὶ δὲν εἶπα δὲν γναιάζει τοὺς λογοτέχνες, εἶπα δὲν τοὺς ἀφορᾷ, καὶ δὲν εἶπα τὸ ζήτημα, εἶπα ἢ πρωτοβουλία μας.

Πρωτοβουλία καὶ ζήτημα, κοινωνία ἢ λογοτέχνες, γναιάζει ἢ ἀφορᾷ, εἶναι ὄλα αὐτὰ ἕνα πρᾶγμα, δὲν χωρίζονται τόσο πολὺ μέχρι τοῦ νὰ «μηνγῶν» ἢ ἀριστερὰ τί ποιεῖ ἢ δεξιὰ» μας. Ὅταν ὦραῖο ἂν σ' ἐρώτησῃ του, ὁ ἄμεσος ἐνδιαφερόμενος ἄρρωστος γιὰ τὸ βγάλουν λχ. τὸ σικῶτι, ἀκούε τὸ γιὰ τὸ νὰ τὸ λέει : Αὐτὸ, δὲν ἀφορᾷ σέ, παρὰ μόνο τὸ σικῶτι' ἂν ἐσύ ἔχει μικροδιαφορὰς μὲ τὸ σικῶτι σου, μοῦ εἶναι ἔμένα ἀδιάφορο !..

Ὁ... Flit καὶ τρόμπες !

Φάουστ «τις» εἰκοσαετῆς καὶ ἀνάστροφος, ἀπ' αὐτοὺς πού γιὰ σκοπὸ τῆς ζωῆς τοὺς ἔχουν τάξει τὸ λιβάνισμα τοῦ Παλαμᾶ, γράφει στὸ σχετικὸ περιοδικό του «ἐν ὑπαινιγμοῖς δμιλῶν» ὅτι κλπ. κλπ. ... καὶ ὅτι «Μερικοὶ (ἀπὸ τοὺς πνευματικὸς ἐκπρόσωπος τῆς Ἐπαρχίας) ὑπερτιμώντας τὴ μείωσι πού τοὺς ἔγινε (σημ. Ν. Σ. ποιά ;) φτάσανε σὲ σημεῖο νὰ διατυπώνουν τὴν ἀγραμματοσύνη τους γιὰ προτέρημα σπουδαῖο καὶ νὰ τὴν θεωροῦνε ἀποτελέσμα πρωτόγονης μεγαλοφυσίας (Sic) ἀπέναντι στὴ συγχρονισμένη μὀρφωσι τῶν μηδενικῶν τῆς πρωτεύουσας !»

Ἐμεῖς δὲν ξέρομε μὴτε πιστεύομε νὰ ὑπάρχει κανεὶς πού νὰ θεωρεῖ τὴν ἀγραμματοσύνη του γιὰ ἀποτέλεσμα τῆς πρωτόγονης μεγαλοφυσίας του. Ἐξ ἐναντίας, ἀνθρώπους πού νὰ διατυπώνουν γιὰ μεγαλοφυῖα τὴν πρωτόγονη ἀγραμματοσύνη τους, ξέρομε πάρα πολλοὺς. (Μὴν ἐπιθυμῆ ὁ εὐτολμος φίλος μας νὰ τοῦ ποῦμε τουλάχιστο ἕνα ; Ὅθὰ τὸ κάμουμε πρόθυμα).

Ἐγὼτερα ὁ πνευματικὸς αὐτὸς ντούτσιος τοῦ

Παλαμᾶ δὲν εἶπε τὴν ἀλήθεια, ὀλόκληρη. Τὰ περὶ μὀρφώσης καὶ μηδενικῶν κάποια πράγματα, κατὰ δυστυχία του εἶναι πολὺ πιὸ χειρότερα ἀπ' ὅσο μέσα στο ἔντρομο... θάρρος του ὁ ἴδιος μᾶς τᾶπε. Ἡ σχετική μὲ τὴ φράση ἐκείνη παράγραφος, ἔχει ἔτσι: «... «Τὸ στάδιον τοῦτο τῆς δόξης τὸ λαμπρὸν» (δηλ. τῶν τάχα καλῶν τρόπων) ἄς μείνει ἐλεύθερο στοὺς πολὺ «καθωσπρεπικοὺς» κυρίους τοῦ πρέποντος λόγου καὶ στὰ ἄλλα «καλοαναθρεμμένα» μηδενικά τῆς λεπτεπίλεπτης ἔκφρασης. Μιὰ μέρα, ὁ κακεντρεχῆς Θεὸς τοῦ γελοίου, μὲ τὴ βοήθεια τῆς ἐντομοκτόνου τρόμπας τοῦ Flit, θὰ τοὺς σκορπίσει—αὐτοὺς μιὰν ἀνώνυμον τέφρα...» Πῶς;

Περὶ γελοίου καὶ ἀπόστασης

Στὸ ἴδιο αὐτό...σχετικὸ περιοδικό—τὰ «Νέα (Α) Γράμματα» ὁ «ὑπαινιγμίας» τῶν περὶ Flit καὶ τρόμπων, ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ κ. Πέτρου Χάρη, κατηγορώντας τον διὲ εἶναι ὁ ἴδιος ἀνθρώπος ποὺ καταχώρησε στὸ περιοδικὸ του γελοιογραφία τοῦ Παλαμᾶ, ὅπου ὁ ποιητὴς παριστάνεται διώχωντας μὲ τίς κλωτσῆς τοὺς ἐπισκέπτες του, ποιητῆς καὶ λογίους, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸν κ. Τσάτσου καὶ κ.Ι. Συκουτρῆν: «πρόσωπα ἀπὸ τὰ πιὸ σοβαρὰ τῆς σύγχρονης πνευματικῆς μας ζωῆς».

Τῆς σύγχρονης πνευματικῆς μας ζωῆς, οἱ κ. Τσάτσος καὶ Συκουτρῆς, πρόσωπα ἀπὸ τὰ πιὸ σοβαρὰ! Σοβαρὰ; Ξέραμε ὅτι ἀπὸ τὸ σοβαρὸ ἔως τὸ γελοῖο, δὲν ὑπάρχει παρὰ γιὰ ἓνα βῆμα ἀπόσταση. Γιὰ τὸν φίλο μας θὰ μᾶς ἀπὸ τὰ πράγματα, εἶναι ζήτημα ἑνὸς μόνον πόντου.

Περὶ... ὄνειρων καὶ θάμματος

Σ' ἓνα μὲ τὸν τίτλο «Ἑλληνομάθεια καὶ Ξενομάθεια» σχεδὸν πολὺ σύντομο, ἄρθρο του στὸ «Ἐθνος» τῆς 31—1—37 ὁ γνωστὸς γιὰ τὴ φωτεινότητα τῆς σκέψης του, καὶ τὴν κυριαρχία του πᾶνω στὰ—ποὺ καταπιάνεται—θέματα κ. Ἄριστος Καμπάνης, μιλόνας γιὰ τὴν ἀνάγκη Ἑλληνομάθειας (παρὰ Ξενομάθειας) τῶν φοιτητῶν, κατάρθωσε τόσο πολὺ νὰ μὴν τοῦ ξεφύγει ἀπ' τὰ χέρια του καὶ τὸ ἐλάχιστο νῆμα ποὺ τὸν συγκρατοῦσε στὸ ζήτημα, ὥστε κατέληξε ἔτσι:

«Μιὰ νέα βιβλιοθήκη κατὰ τὸ σύστημα τῆς βιβλιοθήκης Μαρασλή—μιὰ σειρά μεταφρασμένων κλασσικῶν ἐπιστημονικῶν ἔργων ἀγγλικῶν, ἰταλικῶν, γερμανικῶν, γαλλικῶν, ἀκόμη καὶ σκανδιναυικῶν, θὰ συνέβαλλε σπουδαίως εἰς τὴν τόνωσιν τῆς ἐπιστημονικῆς μας ζωῆς—καὶ δὲν θὰ ἡμποδίζεν, ἀλλὰ θὰ διηκόλυε καὶ τὴν ἀξίαν λόγου ἐλληνικῆν ἐπιστημονικῆν λειτουργίαν».

Ἄλλοῦ τὸ ὄνειρο κι' ἄλλοῦ τὸ θάμμα!

Ἀπὸ... τὰ τοσοῦτω καὶ μᾶλλον

Διαβάσαμε ὅτι στὶς γιορτὲς τοῦ Πανεπιστημίου ποὺ θὰ γίνουν τὸν Ἀπρίλη, θὰ δοθεῖ—λέει—καὶ μιὰ μεγάλη συναυλία τῆς συμφωνίας;

νικτικῆς τοῦ Ὁδείου τῆς Ἀθήνας. Τούτῃ ἀποφασίστηκε—λένε—νὰ δοθεῖ «ἐπὶ τὸ ἀρχαιοπρεπέστερον» σὲ ὀρισμένον κάποιο ἀρχαῖο Ἑρεῖο, «... τοσοῦτον μᾶλλον καθόσον τὸ περιήρημον θεάτρον τῆς Ἐπιδαύρου ἔχει τὴν μεγαλειότητα καὶ καλυτέρα ἀκουστικὴν τοῦ κόσμου, ἢ δὲ συναυλία ἢ ὁποία θὰ γίνῃ θὰ παραμείνῃ ἰδίως εἰς τοὺς ξένους ἀλησμόνητος».

Ἰδίως στοὺς ξένους καὶ ἀλησμονήτους. Ἐξοχα.

Ὅσο γιὰ τοὺς ἄλλους, στοὺς Ἑλληνες ἑμᾶς, μῆτε «ἰδίως» μῆτε «ἀλησμόνητος». Μῆτε τοὺς ξέρουμε, μῆτε μᾶς θυμοῦνται. Εἶναι... ἀμοιβαία ἢ ἐκτίμησι!

Στὴν ἴδια εἶδηση τῆς ἴδιας ἐφημερίδας... παρακατιῶντες, διαβάσαμε:

«Αἰ ἔορται ὡς γνωστὸν θὰ γίνουν τὸν προσεχῆ Ἀπρίλιον, θὰ ἔχουν πανηγυρικὸν χαρακτῆρα καὶ θὰ συμμετάσχουν εἰς αὐτὰς ἀντιπρόσωποι ὄλων τῶν Πανεπιστημίων τοῦ κόσμου».

Χωρὶς ἄλλο. Τὸ θέαμα δὲ θᾶναι ἀπὸ τὰ συνηθέα ἄλλωστε. Μόνον ὅτι ἀπ' αὐτό... τὸ λογιολογικώτατον γλένδιον, θὰ λείπει ἢ Ἑλλάδα. Λεπτομέρεια ἀσήμαντη...

Ἑλληνο-γαλλικοὶ διάλογοι

Οἱ Ἕλληνες: Καταλάβετε τίποτε;
Οἱ Γάλλοι: Ὁχι. Ἐσεῖς;
Οἱ Ἕλληνες: Μῆτ' ἐμεῖς!
Ὁ παραπάνω διάλογος θάναι τὸ λογικὸ ἐπιμύθιο τῆς νέας αὐτῆς—ἀν πραγματοποιηθεῖ τοῦτ' τό... θεάτρο—ιδέας, περὶ μετάβασης τοῦ θιάσου τοῦ Ἑθνικοῦ μας θεάτρον στὸ Παρίσι γιὰ νὰ δώσει—κι' αὐτὸ—τὴν «Ἠλέκτρα» τοῦ Σοφοκλή στὰ... ἀρχαῖα! Ὑστερα ἀπὸ τὴν «Ἀντιγόνη» στὴν Ἐπιδαυρο, ἢ «Ἠλέκτρα» στὸ Παρίσι! Περιήρημα... Μόνον ὅτι τὰ παράξεν' ἀκούσματ' αὐτὰ, μᾶς θυμίζου ἐπίμονα, τὴ θυμολοσοφον ἀπάντησι τοῦ ἥρωα κάποιο βιβλίον, ποὺ ἀναναχτησμένος μὲ τοὺς ἄλλους καί... μὲ τὸν ἐαυτὸ του γιὰ μιὰν ἀκόμα ἀνοησία του (ποῦκαμε) φώναξε: «Δὲν μετανοίωω γιὰ τίς γκῶφες ποὺ ἔκαμα, μὰ γιὰ κείνες ποῦ... δὲν πρόφτασα ἀκόμα νὰ κάμω!» Στὸ ἐπόμενο, καὶ θὰ ποῦμε γι' αὐτὰ.

Οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνον...

Ὅτι δὲ περὶ γλενδίου (πῶς, καθαρεύοντες, τὸ νὰ τὸ ποῦμε τὸ γλέντι;) τοῖς, πρόκειται, ἀδιάψευστον ἔστω τεκμήριον τῶδε: Τὸ σχετικὸ γράμμα ποὺ τὸ «Ἀθήνησι Πανεπιστήμιον» ἔστειλε στὰ ξένα Πανεπιστήμια προσκαλώντας τα ὅλα, στὸ θέαμα, τὸ λέει μοναχὸ του. Μόνον ὅτι τὸ λέει μὲ τὸν τρόπο του. «...Μὴ μόνον ἐργ' ἐργάζεσθαι ἀγαθὰ, ἀλλὰ καὶ χαίρειν ἐπ' αὐτοῖς ἐν καιρῷ τῷ καθήκοντι, μὴδὲ διάγειν τὸν βίον ἀνεόργαστον οἷα πορευομένων μακρὰν ὁδὸν ἀπανθόκευτον».

Πολὺ σωστά. Καὶ ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χρὶς στὸς τὸ ἐλάλησε.

Καί...στὸ μεζέ

Ὅταν πρὶν 25 χρόνια τὸ Πανεπιστήμιον ἔμελλε ἐστιάσειν τὰ ἑβδομηκοστὰ καὶ πέμπτα» του καὶ πάλιν «ἐβούλετο τοὺς ξένους τῶν ἐορτῶν μετα

σχεῖν», πῆρε καὶ κάποιες ἀπαντήσεις περιήρημας, «οὐρανίωνα» μεσ' στὴν ἐγκοσμικὴν ποιηρία τους. Λόγου χάρι, ὁ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μάντιστερ, ἔγραψε: «Χαίρειτ' Ἀθηναῖοι, θεῖον γένος, οὐρανίωνα, τηλόθεν ἐκ νήσου πέμψαμεν ἀγγελίην». Καὶ κάποιος ἄλλος τοὺς ἀποκάλεσε: «Ἐρωτικὴ συνελημμένους τῶν Ἀτθίδων Μουσῶν ἐκ παιδός!».

Στὸ Μνημόσυνο τοῦ Πάλλη

Ὁ Μέγας-Τρίτος μᾶς ἐνδοξῆς—τῆς ἐνδοξότερης—νεοελληνικῆς τριανδρίας στὰ Γράμματα, ὁ Ἄλξ. Πάλλης, ἔκλεισε τὰ δυὸ χρόνια ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ πέθανε.

Μπρὸς τὸν πελώριον τύμβο ποὺ ὕψωσε ἡ ἐθνικὴ εὐγνωμοσύνη στὴ δόξα του, τὰ «Νεοελληνικὰ Σημειώματα»—πρὶν νὰ τραβήξουν τὸ δρόμο τους—γوناτίζουν καὶ προσκυνοῦν του τὴ μνήμη.

Ἀπὸ τὴν «ἐπίσημον» γλῶσσα τῆς Ἀκαδημίας

(Ὁμιλεῖ ὁ κ. Βορέας—Συνεδρίαση 30|12|36).

«... Ὁ πολὺς Εὐκλείδης, ὁ ἰδρυτὴς τῆς γεωμετρίας, προφδοποίησεν εἰς τὸν Pascal...» κλπ.

«... Ὁ Ἀναξίμανδρος ὑπετύπωσε τὴν ὕστερον ὑπὸ τοῦ Καντίου...» κλπ.

«... καὶ ὁ Ποσειδώνιος, ὅστις ἐθαυμάσθη ὑπὲρ τις καὶ ἄλλος...» κλπ.

«... Καὶ ἡ γεωγραφία δὲ καὶ αἱ συναφεῖς πρὸς ἐκείνην ἐπιστήμη, πρῶτων ἐγένοντο φρόντισμα...» κλπ.

«... Οἱ λόγοι δὲ οὖς κατὰ τὴν πανηγυρικὴν ταύτην συνεδρίαν, καθ' ἣν γεραίρεται ἡ ἐπιστήμη...» κλπ.

«... τὴν ἔκπαυλον χορείαν τῶν ἡμιθέων, τοὺς ὁποίους ἐν τῇ πνευματικῇ παλαίστρᾳ ἀθλήσαντας, ἔστεφάνωσε...» κλπ.

Ὁ Χρ. Χρηστοβασίλης

Ἐνας ἀπὸ τοὺς λιγοστότατους «παληοὺς» ποὺ δὲν ἦταν «λόγιος» πέθανε ὁ Ἡπειρώτης λογογράφος καὶ λογοτέχνης Χρῆστος Χρηστοβασίλης. Μαζὶ του χάνεται μιὰ ἀδρῆ καὶ πολεμικὴ προσωπικότητα τῆς νεοελληνικῆς διανοήσης. Γιατὶ ὁ Χρηστοβασίλης, παρ' ὅλες του τίς μερικῆς ἀδυναμίας του, καὶ τὸν κάποιον μισονεῖσμό του ἀκόμα, ἦταν ἓνας σκληρὸς πολεμιστὴς καὶ σαρκαστῆς, τοῦ λογιολογισμοῦ τῆς Ἀθήνας. Τὸ νεοελληνικὸ πνεῦμα στὴν προσπάθεια γιὰ δημιουργία τοῦ ὁποίου ἐδοῦλεψε, στερεῦεται ἔτσι ἕναν ἀπ' τοὺς πιὸ ἐκλεχτοὺς μαχητῆς του. Τὰ «Νεοελληνικὰ Σημειώματα» μιὰ μέρα—πολὺ σύντομα—θὰ μιλήσουν πλατεῖα γιὰ τὸ ἔργο καὶ τὴ ζωὴ τοῦ ἐκλεχτοῦ αὐτοῦ τεκνοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαρχίας.

Πρὸς ἀφύπνισιν τῆς πνευματικῆς Ἐπαρχίας

Ὁ κ. Συκουτρῆς, ἀνὴρ Παλαμιστῆς τε καὶ «λόγιος» σὲ μιὰ διάλεξή του στὴ Χαλκίδα, μᾶς μίλησε «περὶ παιδείας» καὶ ἄλλων. Καὶ εἶπε: Ἡ

παιδεία δύο ἔχει σκοποὺς. Ὁ ἓνας εἶναι νὰ παρασκευάσει τὸ νέο, κατάλληλον νὰ σταδιοδρομήσει κοινωνικά, καὶ ὑπαγορεύεται—ὁ σκοπὸς—ἀπὸ τὸ νόμο τῆς αὐτοσυντήρησης, καὶ ὁ ἄλλος... (μὰ γιὰ τὸν ἄλλον, αὐτόν, θὰ μιλήσουμε πλατύτερα, ἴσως, στὸ ἐπόμενο φύλλον). Καὶ ἀφοῦ μᾶς βεβαίωσε ὅτι οἱ ἐπιστημονικῆς κατακτήσεις τοῦ ἀνθρώπου ἀντὶς νὰ τὸν ἀπολυτρώσουν ἴλικὰ καὶ ἠθικὰ, τοῦ ἐντειναν μᾶλλον τὴ δυστυχία του (Σ. Ν. Σ. σύμφωνοι, μὰ τὸ γιατί δὲν μᾶς τῶπε), κατὰληξεν ὅτι μόνον διὰ τῆς «ἔσω στροφῆς», θὰ σωθοῦμε!

Ὅσο γιὰ τὸ πρῶτο (δηλαδὴ τὸν ἕναν ἀπ' τοὺς δυὸ σκοποὺς τῆς παιδείας—;) ἐμεῖς δὲν ἔχομε—πρὸς ἀτυχία του—ἀντίρρηση. Φανερὸ ὅτι ὁ κ. Συκουτρῆς, «ἔμαθε γράμματα (!)» γιὰ νὰ μὴν πεθάνῃ τῆς πείνας! Ὁ νόμος τῆς αὐτοσυντήρησης βλέπετε! Γιὰ τὸ ἄλλο (δηλ. τὸ περὶ «ἔσω στροφῆς») τί νὰ ποῦμε; Νὰ τοῦ ποῦμε ὅτι ἡ εὐτυχία δὲν εἶναι ζήτημα... ἐμπνευσης, παρὰ εἶναι ἀποτέλεσμα φυσικο-λογικῆς ἰσορροπίας τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου μὲ τὸν «ἔσω» αὐτὸν ἀνθρώπο μᾶς; Νὰ τοῦ ποῦμε ὅτι ἡ χωρὶς τὴν ἰσορροπία αὐτὴν «ἔσω στροφή», δὲν εἶναι παρὰ ἡ ἀναχωρητικὴ ἀντίληψη τῆς ζωῆς—τῆς ζωῆς ποὺ μολαταῦτα εἶναι ὠραία—καὶ ὄχι ἡ εὐτυχία; Ἡ νὰ τοῦ ποῦμε ὅτι ἡ ἠθικὴ ἀπολύτρωση δὲν εἶναι «συνταγὴ πρὸς ἐκτέλεσιν», παρὰ εἶναι τὸ ἐξάσιον ἄνθος τοῦ ἐξωτερικοῦ περιβάλλοντος;

Μὰ τί ὀφελεῖ. Ὁ κ. Συκουτρῆς δὲν ἀκούει ἀπ' αὐτὰ. «Βγάζει λόγους» ὁ ἀνθρώπος.

Ἀπὸ μιὰ κριτικὴ... μετεωρολογία

«... Τὸ φεγγάρι τ' ἀνατέλλει, τὸ δύει, τὸ βραδὺ πολλὰς φορὰς, ἀνάλογα μὲ τίς περιστάσεις; Ἡ γραμμὴ τοῦ φεγγαριοῦ ἡ λεπτότατη...—λέει στὴ σελίδα 50, ὅταν βαδίζει ὁ Μαρτιάμπας στὸ χορὸ τῆς Ζαλοῦχου. Πρέπει δηλαδὴ νὰ ἦταν νεὸ τὸ φεγγάρι, ἀφοῦ ἦταν στενὸ καὶ ἔδουε ἀπὸ βραδὶς. Τὰ ξημερώματα ὅμως τῆς ἄλλης μέρας τὸ ἴδιο φεγγάρι δὲν ἔχει δόσει ἀκόμα: Στὴ σελίδα 115 «ἀλλοῖθωρο πίσω ἀπ' τὸ γιαλὶ τῆς τζαμόπορτας, ἔμοιαζε μᾶλλον ματάκι χυμένο...».

(Τὸ... Ἀστεροσκοπεῖον Ἀθηνῶν!)

ὑπερπαραγωγή καὶ ὑπερπαρ - ἄ γ ω γ ἦ

Στὸ μὲ τὸν τίτλο «ὑπερπαραγωγή» ἀπολογιστικὸ χρονολογικὸν τοῦ (στὴν «Βραδυνή» τῆς 14)1)37) κρινόντας (!) διάφορες ποιητικῆς συλλογῆς τοῦ 1936, ὁ κ. Σκίπης, τὰ βρῖσκει ὅλα κακὰ, ψυχρὰ κι' ἀνάποδα. Μόνον οἱ «Παθητικῆς Μελωδίας» τῆς Καρ Τασίας Ἀδάμ τοῦ ἀρέσουν. Καὶ λέει: «Ἡ Τασία Ἀδάμ ἀντιθέτως ξέρει ὄχι μόνον νὰ πονῆ, ἀλλὰ καὶ νὰ σκέπτεται, ὅπως πολὺ σωστὰ λέγει στὸν πρόλογο ποὺ προτάσσει στὶς «Παθητικῆς Μελωδίας» τῆς ὁ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ πρῶτον ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Λούβαρις.»

Εἶναι ἢ δὲν εἶναι νὰ...χαμογελαί κανεῖς.

‘Η Ζάν ντ’ Αρκ και οι άλλοι

Ο κ. Σπ. Μελάς σε ένα, με τον τίτλο «Κριτική» ...όπαντητικό του χρονογράφημα στους κριτικούς που του κατηγορήσαν το ανέβασμα και την έκτελεση της «Ζάν ντ’ Αρκ» του Σόου...

—Αυτό που εκάματε είνε καταπληκτικό. Το ανέβασμα του έργου αυτού, μ’ έναν τέτοιο τρόπο, σ’ ελληνική σκηνή, είνε ένα θαύμα.

‘Εμείς, δέν έχουμε αντίρρηση, στο ότι μπορεί να χει δίκιο ο Μελάς, και όλοι, και η «Ζάν ντ’ Αρκ» και οι κριτικοί και η κυρία που ανέβηκε και του τα είπε αυτά συγκινημένη, όλα μπορεί να είπωθούν στην ανάγκη.

Είναι κόρακες

«Έαν ξενίζει τους συγχρόνους Έλληνας (Sic) — γράφει στα «Αθηναϊκά Νέα» της 21)2)37 ο υπέροχος κ. Ν. Γιοκαρίνης—ή άττική διάλεκτος, ένθουσιάζει πάντως τους ανθρώπους των γραμμάτων...»

Φυσικά. “Αν ξενίζει «τους συγχρόνους Έλληνας» είναι μιὰ λεπτομέρεια άσήμαντη! Ένθουσιάζει όμως τους άλλους, που μήτε «σύγχρονοι» είναι, μήτε «Έλληνες».

Μήν τα κορακίστικα δέν ένθουσιάζουν τους κόρακες ;

‘Από τον πνευματικό βουδισμό της Πρωτεύουσας

Προς τιμήν του κ. Λεύβαρι Με την ευκαιρίαν της αυθιανής αναχωρήσεως του τώως ύπουργού της Παιδείας και καθηγητού του Πανεπιστημίου μας κ. Ν. Λούβαρι δια την Γερμανίαν, όπου προσκληθείς, θα δώση διαλέξεις εις διαφόρους πόλεις και Πανεπιστήμια, όμως λογοτεχνών, καλλιτεχνών, επιστήμονες και άλλοι παραθέτουν το άναβληθέν επί της ύπουργίας του γεύμα σήμεραν το έσπέρας εις την παρά το τέγμα Βείκου κοσμικήν ταβέρναν του Γιούλη. Κατά το γεύμα θα

άπαγγελθούν ποιήματα, θα τραγουδηθούν άσματα, μουσική κλπ.»

(‘Εφημερίδες 14)1)37)

‘Από τον πνευματικό ‘Αβδουρισμό της Πρωτεύουσας

‘Ακαδημία ‘Αθηνών Σήμερον Πέμπτην και ώραν 5ην μ. μ. δημοσία συνεδρία εις την ‘Ακαδημίαν ‘Αθηνών, καθ’ ην θα γίνουσι αι έξης επιστημονικαι ανακοινώσεις : Κ. Ζέγγελη, ανακοίνωσις κ. Γ. Μαρίνου: ‘Η τεκτονική θέσις του συστήματος των σχιστολίθων των ‘Αθηνών εις την δυτικήν ζώνην αυτού. Κ. Ζέγγελη, έπίσης ανακοίνωσις κ. Ι. Παλασταματίου: Οί ήφαιστίται της Α. Κρομμυονίας. Μικροσκοπική και πετροχημική εξέτασις των ήφαιστιτών. ‘Αλ. Χ. Βουρνάου, ανακοίνωσις του κ. Λ. ‘Ανδρικίδου: Μέθοδος παρασκευής βαρέων κολλοειδών μετάλλων και όξειδίων δια μηχανικής πεπτώσεως. Ι. Πολίτου και Σπ. Δοντά, ανακοίνωσις κ. Κ. Μελανίδη και κ. Ν. Τζωρτζάκη Περί του φαινομένου της βακτηριδιαμίας κατά την παραγωγήν άντιανθρακικού όρου.»

(‘Εφημερίδες 15)1)37)

Στις εφημερίδες της 13 του Γενάρη διαβάσαμε τούτα:

«Ο κ. ΛΟΥΒΑΡΙΣ ΕΙΣ ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ.—‘Ο καθηγητής του Πανεπιστημίου ‘Αθηνών και πρώην ‘Υπουργός της Παιδείας κ. Λούβαρις κληθείς υπό της «Γερμανικής ‘Ακαδημίας» του Βερολίνου θα μεταβή έντός των ήμερών εις την Γερμανίαν δια να δώση διαλέξεις.»

Μήν ξέρει κανείς να μας πει, τι διάβολο μπορεί να βγει άπ’ το κεφάλι του κ. Λούβαρη;

‘Από το «Πνευματικό 1936»

Του κ. ‘Αρ. Καμπάνη (έφ. ‘Εθνος 21)37)

«Στην «Ιστορία της Νέας Έλληνικής Κριτικής» (Σημ. «Ν. Σ» Μήτε «Ιστορία» μήτε «Νέα» μήτε «Κριτική») έγραφα έδω κι’ ένα χρόνο :

«Πολλές φορές ή κριτική στην Έλλάδα ταυτίστηκε με τον προσωπικόν λιβελλο—με τη φιλολογική ανθρωποφαγία. Πολλές άλλες φορές με τη φιλική διαφήμιση και τις ανάγκες του κάθε... φιλολογικού σχολάρχου.»

Και (λέμε εμείς) ότι τ’ όντι πολλές φορές ταυτίστηκε με τις ανάγκες του κάθε φιλολογικού σχολάρχου «μικρή έστω» άπόδειξις, ότι εύθους μετ’ αυτό, ό ίδιος μας πληροφορεί και για τούτα:

«Σχολάρχης δέν είμαι, ούτε μπορώ, ούτε θέλω να γίνω, όσο κι’ άν έκαμε σχετική πρόταση ό νέος λόγιος κ. Παππάς στην «Καθημερινή».

Θα γίνετα ι, φαίνεται, κανείς «σχολάρχης» όταν θέλει και ως φαίνεται θα είναι και ζητημα πρ ό τ α σ η ς ! ‘Αλλά ό κ. Καμπάνης δέν θέλει «άποποιείται εύγενώς» Τύφλα να χει ό ήρωας κάποιου βιβλίου, που σε μίαν έπιτροπή Κυριών, που τον παρεκάλεσε να τραγουδήσει ένα βράδυ ό ίδιος άπάντησε : «άποποιούμαι εύγε-

νώς !» Μολαταύτα παρακάτω, ό κ. Καμπάνης διορθώνει επί τέλους τα πράγματα. Λέει, μιλώντας για το άχρηστο έργο του «κριτικού».

«Στο τέλος άποθησαυρίζει ένα σακκι γράμμα τα με βρισιές, ειρωνείες, διαμαρτυρίες. Κάποτα... και ξυλοδαρμούς: Θα είχα νάφηγηθώ σχετικά ανέκδοτα...»

“Ω... Περιττό, περιττό, το φανταζόμαστε.

Τα Πανεπιστήμια και οι Νεοελληνικές μας Σπουδές

Ο κ. Καμπάνης, σε κύριο άρθρο (στο «‘Εθνος» της 10)1)37) με τον τίτλο «Το Πανεπιστήμιόν μας και αι Νεοελληνικαι Σπουδαι» μιλώντας για την ανάγκη άναδιοργάνωσης των νέων Έλλην. σπουδών στα Πανεπιστήμια και στα σχολεία της Μέσης ‘Εκπαίδεψης, βρίσκει λογική (κι’ εμείς) την κατάργηση των προσόντων, ή καλλίτερα την παροδοχή για τέτοιων, της εργασίας διακεκριμένων λογίων και ποιητών, ώστε να διορίζονται, αυτοί, σε ώρισμένες Πανεπιστημιακές έδρες και θέσεις γυμνασίων κλπ. (άφου αυτά γίνονται και εις... Εύρώπας), με προσθέτει παρακάτω και ότι έτσι : «θα ήδύναντο να υπάρχουν άλλοι, έστω και μη προσερχόμενοι εκ των Πανεπιστημίων लोगιοι, οι όποιοι θα υπεβσθήθουν το έργο των κ. κ. ‘Αποστολάκη και Βέη».

Να υποβοηθήσουν το έργο του κ. ‘Αποστολάκη; “Ωστε δέν προφτάνει μονάχος του ν’ άποτυφλώσει τις γεννιές που... διδάσκει; Κούφια κι’ άπιστα Θεμάς...

Ού μ η ν

‘Αλλά και στο νέον όργανισμό του Πανεπιστημίου, ή «έκθεση ιδεών» περιορίζεται —λέει—σε μόνο τους υποψηφίους για τις σχολές ‘Ιατρικής και ‘Οδοντοιατρικής! Πολύ σωστά. Γιατί προπάντων της τελευταίας, δέν πρόκειται να βγάδουν (κατά τα πονάει δόντι) παρά μόνο το δόντια, ενώ των άλλων—ποιός ξέρει—μπορεί να βγάλουν των καθηγητών, και το μάτι... Και τούς πονάει τόσο πολυ των ανθρώπων...

Μκραθωνοδρόμοι . . . του χιούμορ !

Σε χρονογράφημά του με τον τίτλο «‘Η Κλασική» («‘Αθηναϊκά Νέα» 30)1)37) ό κ. Μελάς γράφει «τάδε» :

«‘Ο Γάλλος λόγιος κ. Μάριος Μενιέ, σε μιá σειρά άρθρων, που άρχισε να δημοσιεύει το «Ελεύθερον Βήμα», εξετάζει το πρόβλημα της κλασσικής μορφώσεως και τώνσημερινών αναγκών. ‘Η κρίσις, ή μεγάλη ήθική καιδιανοητική κρίσις που περνούμε, θέτει αυτό το πρόβλημα. Και ή άπάντησις δέν μπορεί να είναι άλλη άπ’ αυτή : Πίσω στους κλασσικούς, πίσω στους άρχαίους, στο άνέσπερο φώς τους, στην ίσοροπία τους, στην ύγεία τους, στο μεγάλο τους διδάγμα.

Στην πλαϊνή στήλη, της ίδιας σελίδας, στο με τον τίτλο «‘Η 100ετηρίς του Πανεπιστημίου. ‘Η «‘Αντιγόνη» του Σοφοκλέους εις άρχαίον κεί-

μενον», ό μετα άρχικά Γ. Μάρκ γράφει με τη σειρά του κι’ αυτός :

«Μέσα στις έορτές που όργανώνει το Πανεπιστήμιο για την έκονταετηρίδα του, περιλαμβάνεται και ή παράστασις άρχαίου δράματος. Την ώραία αυτή ιδέα συμπληρώνει ή άπόφασις για το ανέβασμα της «‘Αντιγόνης» του Σοφοκλέους στο άρχαίο κείμενον και το γεγονός ότι ή παράστασις αυτή θα δοθής στο Στάδιον. Δέν είναι δύσκολο να άντιληφθής κανείς πόση σημασία έχει ή παράστασις ενός άρχαίου δράματος στην άρχαίαν ελληνικήν υπό τον άττικόν (Σημ. Ν. Σ. τι μιμός!) ούρανόν, άν λάβει κανείς υπ’ όψιν του ότι στις έορτές αυτές θα έλθουν ως άντιπροσωπείες των διαφόρων πανεπιστημίων οι έκλεκτότεροι έπιστήμονες, το άνθος της παγκοσμίου διανοήσεως.

Το τελευταίο αυτό γεγονός δέν ήμπορεί παρά να άρει κάθε έπιφύλαξι για το ανέβασμα του έργου στο άρχαίο κείμενο. Σε έορτές του Πανεπιστημίου θα ήταν χωρίς άλλο σόλοικο να άνεβασθεί ένα άρχαίο δράμα σε μετάφρασι. Στους ξένους που θα έλθουν δέν θα ήταν σωστό να παρουσιάσουμε μιá νεοελληνική μετάφραση που . . . κλπ.»

Τώρα—και όσο γι’ αυτά που γράφει ό Μελάς—εμείς τι να πούμε; Νά του πούμε, ότι άπόδειξη όχι άπλως της διανοητικής κρίσης, που λέει, με της διανοητικής παράκρουσης, είναι αυτά που γράφει άκριβώς; Νά του πούμε ότι οι πολιτισμοί οι (πνευματική έκδήλωσις των πολιτισμών είναι συνυφασμένη με την υλική τους ύπόστασις, και είναι το άνθος του υλικού περιβάλλοντος) δέν έπαναλαμβάνονται (και μιá χειρονομία έπαναλαμβανόμενη, δέν σημαίνει το ίδιο πράγμα ποτέ) παρά—άν είναι δυνατό—συνεχίζονται ; ‘Η να του πούμε ότι, ποτέ, κανένας λαός δέν γύρισε πίσω στις «νεκρές του λαμπρότητες» και κανένας πολιτισμός «εκ νεκρών δέν άνέστη»; Θά του κακοφανεί κι’ αυτόνοο ! “Ας του κακοφανεί.

“Όσο για τον κ. Γ. Μάρκ, σωστά. “Αν έπρόκειτο να γίνει μιá μουσειακή ή αξίας, τέτοιων πραγμάτων τεχνική έπίδειξις ή στοιχειολογική αναπαράστασις για πολυ ειδικούς, όπως λ. χ. για γλωσσολόγους. «Έλληνολόγους» ή και άρχαιοδίφες άκόμα, θα ήταν ίσως, εκεί, πιο λογικώτερο το δόσιμο της «‘Αντιγόνης» σε μιá, όποια νάναί, μετάφραση. ‘Αλλά στις γιορτές του Πανεπιστημίου (όπου κατά τις προβλέψεις του άρθογράφου, θάρθουν άκροατές το «άνθος της παγκοσμίου διανοήσεως») θα—πολυ σωστά σόλοικο να πάρει έστω και χαμπαράκι κανείς, άπ’ αυτούς που θα «παίζουν» κι’ άπ’ τις χιλιάδες τους άλλους, αυτούς που . . . θα έμπαίζονται. Μάλιστα θάταν «διανοητικώτερον» να την δίναμε, την «‘Αντιγόνη» σε . . . Πελασγική—άν υπήρχε—διάλεκτο. (Μήν οι Πελασγοί δέν ήσαν μας πρόγονοι ; Και εμείς οι άλλοι να φτάσουμ’ εκεί, τυλιγμένοι, άρχαιοπρεπώς, με . . . τα καλοκερνά μας σεντόνια ! Μήν οι χλαμύδες δέν ήσαν το έθνικό των προγόνων μας ένδυμα ;

“Υστερα, εκείνο το «Σε έορτές του Πανεπιστημίου θα ήταν χωρίς άλλο σόλοικο να δοθεί ένα άρχαίο δράμα σε μετάφραση» είναι έξω από

τάλλα, κι' άμίμητο. Πολύ λογικά: Τό νά είναι ανάγκη νά καταλάβουν όποιοι άλλοι κι' όπου άλλοι, τί πάνω—κάτω θά ειπωθεί και θά γίνει έκείδα (στην «Αντιγόνη»), πάει κι' έρχεται. Τό νά γίνει όμως αυτό (και νά πάρουν έτσι χαμπάρι κι' οί φοιτητές, καθηγητές κλπ.) σέ έορτές πού τό Πανεπιστήμιο θά δώσει, αυτό, δά, θά-ταν τζάνεμ άπ' τ' άγραφα!.. Καθώς βλέπετε ό άρθογράφος δέν δείχνεται διόλου αδύνατος... στην καλλιέργεια του χιούμορ!

Άπό τόν πνευματικό χωριατισμό τής Πρωτευούσης

ΣΧΟΛΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ

« Συγχρόνως όμως νά χρησιμεύουν τά μαθήματα τής Σχολής ως πολύτιμος περιουσία δι' όσους έπιθυμούν νά προχωρήσουν πέραν τής θεωρητικής άπλής γνώσεως, έφ' όσον μάλιστα μετά τής γνώσεως ταύτης θά συνδυάζει ή Άνωτέρα Σχολή Λογοτεχνικής Μορφώσεως την άπό σκηνης διδασκαλίαν δραματικών έργων.»

Άπορία και λύση

Ένας, πάλι, «βαθυστόχαστος» άνθρωπος, κρίνοντας την ποιητική συλλογή «Ούλακλούμ», τά βρίσκει όλα, έκείδα, τόσο κακά, ψυχρά και άνάποδα, ώστε άπορημένος ρωτάει: «Τι θά πη ό κ. Κ. Μπαστιάς διαβάζονται τή συλλογήν αυτή; Γιατί έκείνος είναι ό πνευματικός άνάδοχος του Σκαρίμπα, με τό βραβείο τών Έλληνικών Γραμμάτων...» κλπ. Μά τι άλλο; Άπλούστατα: ότι ό κ. κριτικός είναι άνόητος.

Έκλεχτή ποίηση!

Τά «Νεοελληνικά Σημειώματα» όντας όργανο κριτικής και έλέγχου, δέν θά δημοσιεύουν λογοτεχνική έργασία. Μολαταύτα όπου βρίσκουν διαμαντιάκια, σά τούτο, θά τά... άναδημοσιεύουν εδώ.

Σ° ΑΓΑΠΩ ...

Σιγά-σιγά σου τραγουδώ, άλλος νά μην ξυπνήση, άλλος νά μην άκούση ή κείνο πού θά πώ, άς σβύσουν τ' άστρα μιá στιγμή, άγέρας μη φουσήσει θά πώ δυό λόγια «μόνο: Ψυχή μου σ' άγαπώ!»

I. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

Ό κ. Phileas Lebesgue

Στό 15θήμερο τεύχος του μεγάλου Διεθνούς περιοδικού «Mercure de France» (Παρίσι 1)2)37) ό έκλεχτός Γάλλος Έλληνοστίης και ποιητής κ. Phileas Lebesgue δημοσιεύει έκτενέστατη κριτική άνασκόπηση με τόν τίτλο «Νεοελληνικά Γράμματα», όπου μεταξύ άλλων μιλάει για τά βιβλία του Λιμπεράτου «ό ποιητής Σολωμός κλπ.», του Όλμου Περάνθη «Κώστας Κρυστάλης», του Γλαύκου Αλιθέργου «Λιμπερτής κλπ.», Χρ. Γαλατοπούλου «Τά τρα-

γούδια τής Φυλακής», Γιάννη Σκαρίμπα «Ούλακλούμ», Κ. Έμμανουήλ «Εροδιάς» κλπ. Στο επόμενο φύλλο, τά «Νεοελ. Σημ.» θά δημοσιεύουν μιá μεγάλη περίληψη τής άνασκόπησης αυτής του κ. Lebesgue.

Οί . . . κακές γλώσσες . . .

Μαθαίνουμε ότι ό κ. Πρύτανις του Πανεπιστημίου άξίωσε νά μη γίνονται δεχτοί σέ δεύτερο χρόνο, φοιτητές πού δέ θά κατέχουν καλά τουλάχιστο μιá ξένη γλώσσα. Έμείς, άν μπορούσαμε, θ' άξιώναμε άπό τόν κ. Πρύτανι, νά ξερε ό ίδιος τουλάχιστο τή δική του.

Άπό τόν κοσμικό . . . χωριατισμό τής Πρωτευούσης =

Άγών σφοδρός διεξήχθη διά την έξασφάσιν μιás προσκλήσεως διά τόν χορόν επί του πολεμικού. Διαγωνισμός διά την κατάληψιν θέσεως δακτυλογράφου δέν συνεκέντρωσε ποτέ τόσοσους πόθους και τόσας ύποψηφιότητας. Πού νά έφαντάζετο ό ναυπηγός του Βρετανικού σκάφους ότι τόση θά ήτο ύπό την Άκρόπολιν ή συρροή τών γαλαζοαίμων διά νά δώσει εις τό σκάφος άνάλογον πρός τόν όγκον των χωρητικότητας. Είς περιωρισμένον σχετικώς αριθμόν διενεμήθησαν αί προσκλήσεις πρός βαθείαν λύπην έκείνων πού άπέμειναν έξω του θαλασσίου νυμφώνος. Παρηγορείται όμως κανείς όπως ήμπορεί. Και ύπήρξαν—λέγεται—ζρκεται άπό τάς άπροσκλητους κυρίας, αί όποίαι άπέστειλαν πρός τούς συντάκτας τής κοσμικής στήλης σημειώματα άναγγέλλοντα την παρουσίαν και τό χρώμα τής τουαλέτας των...»

Η πνευματική Έπαρχία

Έξόν άπό τά κάμποσα περιοδικά ή Έλληνική Έπαρχία άρχισε νά παρουσιάζει και άλλή κίνηση φιλολογική, άσυνήθιστα έντονη. Πάμπολες έπαρχιακές έφημερίδες καθιέρωσαν τώρα βδομαδιατικές φιλολογικές σελίδες όπου οί έπαρχιώτες νέοι άσκοούν πετυχημένη κριτική νέων βιβλίων, δημοσιεύουν μελέτες στίχους και πρόζα. Η άξιοπρόσεχτη αυτή πνευματική άνθιση είναι άποτέλεσμα σιωπηλής και μακροχρόνιας έπεξεργασίας τών νέων και είναι άκόμα μιá ζωντανή άπόδειξη του πόσο μπορεί νά οδηγήσει σέ θετικά και μέγала άποτελέσματα μιá κάποια περισσότερη άπό τό μέρος του κέντρου καλή πίστη και άγάπη στούς έπαρχιώτες νέους πού άρχισαν σιγά σιγά και άθόρυβα έτσι νά συγκροτούν την μεγάλη στρατιά των αύριανών καλλιτεχνικών μας πραγμάτων. Σημειώνουμ' εδώ μιá πρώτη σειρά άπό τέτοιες έφημερίδες τής έπαρχίας.

Ό «Τηλέγραφος» Πατρών με φιλ. Διευθυντή Τόν κ. Κ. Καγκελάρη, ή «Έρευνα» του Αιγίου με τόν κ. Κλ. Μιμίκο, ή «Μεσσηνία» Καλα-

μών με τόν κ. Καπιταινέο, τά «Νέα» Καλαμών με τόν κ. Μένο Άδραστο, ή «Κραυγή» Ίωαννίνων με τόν κ. Λάκη Κολβάτσο, ή «Φωνή του Αιγίου» με τόν κ. Γιάννη Βαλσαμίδα, ή «Πρόδος» Άλμυρού κυκλοφόρησε πολυσέλιδη Χριστουγενιάτικη φιλ. Έκδοση με φιλ. διευθυντή τόν κ. Στάθη Καραγιώργη, ό «Ευρώτας» τής Σπάρτης με τόν κ. Λεωνίδα Τριήρη, ή «Δράσις» με τόν κ. Μανώλη Άποστολίδη τά «Κριτικά Νέα» Ηρακλείου με τόν κ. Μηνά Δημάκη ό «Έλεύτερος Κόσμος» τής Σύρας κυκλοφόρησε σέ πολυσέλιδο πρωτοχρονιάτικο φιλ. τεύχος με φιλ. διευθυντή τόν κ. Γ. Κυπραίτο, ή «Έφημερίδα τών Λεσβίων» Μυτιλήνης, ή Ζακυνθινή Φωνή» Ζακύνθου, και για τόν Μάρτη μας άναγέλληκε ή έκδοση στη Ζάκυνθο νέου λογοτεχνικού περιοδικού «Τό Ξεκίνημα».

Η φιλολογική σελίδα τής «Καθημερινής»

Άπό πολύν καιρό καθιερωμένη δευτεριάτικη φιλολογική σελίδα τής «Καθημερινής», με τή διεύθυνση του κ. Αίμ. Χουρμούζιου, έχει γίνει τό πνευματικό κέντρο και τό έλεύθερο βήμα, όλων τών καλλιτεχνικών συζητήσεων.

Τό μέγα πλήθος τών πνευματικών ζητημάτων τής νεοελληνικής ζωής, στις στήλες τής μεγάλης σελίδας τής έφημερίδας αυτής, πέρνει όλο ένα τή θέση του, βρίσκει τούς σοφούς μελετητές του, τούς έλείθερους συζητητές γίνεται, εκεί, άντικείμενο πραγματικής σπουδής και μελέτης.

Άσκειται πάντα ταχτική και άντικειμενική κριτική του βιβλίου άπό τόν κ. Αίμ. Χ. και ύπάρχει, άκόμα, πλατειά θέση για τή νεοελληνική ποίηση, καθώς ύπάρχει επίσης και ειδική στήλη κριτικής συνεργασίας. Τελευταία τώρα ό κ. Αίμ. Χουμούζιος, σέ μιá μεγάλη σειρά συνεχειών, δημοσιεύει σπουδαίαν αισθητική μελέτη του «περί Ύπερρεαλισμού».

Έτσι ή φιλολ. σελίδα τής «Καθημερινής», γίνεται μοναδική μεσ' στη Γράμματα.

Μιά, πρός συναδέλφους παράκληση

Τά «Νεοελληνικά Σημειώματα», παρακαλούν τά άλλα περιοδικά και τις έφημερίδες, νά τ' άναγγείλουν, προσθέτοντας κι' όλας—άν θέλουν—ότι τά «Ν. Σημειώματα» βγαίνουν στη θέση των—με πού έξ άρχής άναγγέλληκαν τίτλο—«Έλληνικών Χρονικών» άναγκασθέντα νά παραιτήσουν και τόν τίτλον αυτόν, έξ αίτίας τής κατοχής κι' αυτού, άπό άλλους.

Χαιρετισμός

Στούς διαλεχτούς συναδέλφους, φίλους, περιοδικά: ή έφημερίδες, πού άπό τρεις μήνες δέν έπαψαν ν' άναγγέλλουν, νά συσταίνουν, και με κάθε τρόπο

νά παρουσιάζουν τά,—τώρα, «Νεοελληνικά Σημειώματα»—«Νεοελ. Χρονικά», ό κ. Γιάννης Σκαρίμπας έκφράζει τή ανθρώπινη εύγνωμοσύνη του και άπευθύνει, άπό εδώ, σέ καθέναν χωριστά και σέ όλους μαζί, τούς εγκάρδιους χαιρετισμούς του. Τά «Νεοελληνικά Σημειώματα», έλπίζουν ότι θά μπορέσουν νά φανούν άντάξια τής άγάπης τους και τής έμπιστοσύνης τους, σ' αυτά.

Μιά εξήγηση και μιá δήλωση

Τά «Νεοελληνικά Σημειώματα» έξ άφορμής τών άλλων διεύθυνσης, τίτλου, έδρας κλπ. δέν παρουσιάζονται στο 1ο τους τεύχος όσο έφιλοδόχησαν καλύτερα. Τό β' φύλλο (πού έξ αίτίας τών ίδιων πραγμάτων θά κυκλοφορήσει άντίς την 1η στις 15 τ' Απριλίη) θά είναι με λιγώτερες έλλείψεις.

Άκόμα, λόγον τής πληθώρας ύλης, δέν χώρεσαν—και άργά ληφθέντα—άρθρα κλπ. άγαπητών και όμοιόειδων συναδέλφων και φίλων. Στο επόμενο και λοιπά φύλλα, τά «Νεοελληνικά Σημειώματα» θά δημοσιεύουν με τή σειρά και άνάλογα με τόν διατιθέμενο χώρο όλην αυτήν την συνεργασία και τ' άρθρα.

Άπαραίτητη ειδοποίηση

Την τελευταία στιγμή και ένώ τυπονόμαστε άκόμα, πληροφορηθήκαμε—άλλά δέν είμαστε βέβαιοι—ότι με τόν τίτλο (δέν ξερούμε ποιόν) «Χρονικά», κυκλοφόρησε σέ λίγα χέρια περιοδικό με έπιγραφή και ύπογραφές του διευθυντού τών «Νεοελληνικών Σημειωμάτων». Άν ή είδηση αυτή άληθεύει—και θά πρόκειται τότε για τά άποκηρυχθέντα «Νεοελληνικά Χρονικά» ειδοποιούμε ότι τό περιοδικό τούτο πρέπει νά θεωρηθεί λαθρόβιο, ως μη άντιπροσωπεύον σέ τίποτε τόν κ. Γιάννη Σκαρίμπα.

Φιλολογική ειδοποίηση

Οί κύριοι: Μάν. Πετυχάκης, Θεοδ. Κριεζής και Σάββας Αύγερινός, ειδοποιούνται ότι: άν έπιθυμούν νά κριθούν τά—στη διεύθυνση τών «Νεοελληνικών Χρονικών»—σταλέντα, άπό τούς ίδιους βιβλία τους, νά τά ξαναστείλουν, τώρα, στα «Νεοελληνικά Σημειώματα», γιατί με την στερηση και του 2ου τίτλου τους, τά «Νεοελ. Σημ.» στερήθηκαν—μαζί με την σέ μας σταλείσα συνεργασία άλλων φίλων—και τά βιβλία τους αυτά. Τό ίδιο έχουμε νά πούμε και σέ όσους άλλους συναδέλφους και φίλους έστειλαν τυχόν στην πρώτη διεύθυνση, βιβλία ή συνεργασία τους. Τούτα, φυσικά και έφ' όσον—άδιαφόρος τίτλου περιοδικού—προορίζονταν για μας.

«ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ»

150ήμερο λογοτεχνικό
Περιοδικό

Διευθυντής :

ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

Πειραιώς 74

Ἀθῆναι

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΕΣ

ΗΜΕΡΕΣ

Μηνιαίο λογοτεχνικό

Περιοδικό

Ἄετοροάχης 31

Θεσσαλονίκη

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

Μηνιαίο λογοτεχνικό
καὶ βιβλιογραφικό
περιοδικό

Γραφ. Πνευματικῶν ὑπηρεσιῶν

Μαυρομιχάλη 2

Ἀθῆναι

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἐβδομαδιαία φιλολο-
γική λογοτεχνική καὶ ἐπι-
στημονική ἔφημερίδα

Διευθυντής

Α. ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Βουλῆς 1

Ἀθῆναι

Προσεχῶς

Κυκλοφοροῦν

Τὰ

ΚΡΗΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Μηνιαίο Περιοδικό

Διευθυντής

ΜΗΝΑΣ ΔΗΜΑΚΗΣ

Ἡράκλειο Κρήτης

«ΤΟ ΝΕΟ ΠΝΕΥΜΑ»
Μηνιαία λογοτεχνική
Ἐπιθεώρηση

Διευθυντές :

ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΛΙΑΣΙΟΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΖΑΪΡΗΣ

Ἐκδότης
ΧΑΡΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

Γραφεία Μενάνδρου 4 — Ἀθήνα

Συνεργάτες :

Οἱ καλύτεροι λογοτέχνες
δικοί μας καὶ ξένοι

Μ Ο Ρ Φ Ε Σ

Μηνιαίο λογοτεχνικό
Περιοδικό

Διευθυντής :

ΒΑΣ. ΔΕΔΟΥΣΗΣ

Ἄγ. Σοφίας 26

Θεσσαλονίκη

Π Α Φ Ο Σ

Μηνιαίο Παγκύπριο
Λογοτεχνικό περιοδικό

Π Α Φ Ο Σ

ΚΥΠΡΟΥ

ΚΥΠΡΙΑΚΑ

Γ Ρ Α Μ Μ Α Τ Α

Μηνιαίο Περιοδικό
Μελέτης καὶ Τέχνης

Λ Ε Υ Κ Ω Σ Ι Α

Κ Υ Π Ρ Ο Υ